

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย¹ เรื่อง การประสานงานพิเศษร่วมกับองค์กรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท : กรณีศึกษา องค์กรบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัยตำบลบานา อำเภอมืองจังหวัดปัตตานี ได้เรียงลำดับตามขั้นตอนของการปฏิบัติการวิจัยของไบรมแมน (Bryman) ดังนี้

1. สภาพการประสานงานพิเศษระหว่างองค์กรบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานา
2. สภาพงานสารนิเทศขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานา
3. สภาพการใช้สารนิเทศในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานา
4. การวิจัยและวินิจฉัยตัวแปรการวิจัย
5. การนำเสนอรูปแบบการประสานงานพิเศษ
6. การปฏิบัติการวิจัย
7. การประเมินรูปแบบการประสานงานพิเศษ

1 ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัยนี้ ผู้วิจัยประสบกับปัญหาและอุปสรรคของเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งของสภาและคณะกรรมการบริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลบานา ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและความไม่ต่อเนื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยยังคงเป็นกลุ่มบุคคลเดิม โดยปรับเปลี่ยนเพียงแค่ตำแหน่งเท่านั้น นอกจากนี้นักวิชาการสาธารณสุขระดับตำบล สถานีอนามัยตำบลบานา ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ณ สถานีอนามัยจังหวัดพังงา และยังไม่มีย้ายตำแหน่งดังกล่าวในสถานีอนามัยบานาในระหว่างการดำเนินการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยต้องเลือกหัวหน้างานสถานี

อนามัยตำบลบานามาแทน ระยะเวลาของการอยู่ในงานภาคสนามตั้งแต่เดือน
ธันวาคม 2541-สิงหาคม 2543

สภาพการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานามาและสถานีอนามัยตำบลบานามา

หากพิจารณาภารกิจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านการพัฒนาสุขภาพ
อนามัยของประชาชนในท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จะเห็นว่าสถานีอนามัยซึ่งเป็นสถาน
บริการสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุขในระดับตำบล ที่มีทั้งบทบาทและพื้นที่ที่รับผิดชอบซ้ำ
ซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการสาธารณสุขผสมผสาน 5
สาขา ทั้งในและนอกสถานบริการ อันได้แก่ (1) การส่งเสริมสุขภาพ (2) การควบคุมและป้องกัน
โรค (3) การรักษาพยาบาล (4) การฟื้นฟูสภาพและดูแลผู้ป่วย (5) การสนับสนุนบริการ การ
ดำเนินงานสาธารณสุขและการพัฒนาชุมชน ตลอดจนการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้อย่าง
เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

อนึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมายเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับ
องค์ประกอบหลายปัจจัย เช่น งบประมาณการบริหารกิจการ ความสามารถหรือศักยภาพในเชิง
บริหาร ความซื่อสัตย์สุจริต ทีมงานและทรัพยากรในองค์กร และปัจจัยที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง
คือ การประสานทรัพยากรสารสนเทศกับองค์กรของรัฐทั้งในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ตลอดจน
องค์กรของภาคธุรกิจเอกชนที่มีภาระหน้าที่ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน เป็นการเสริมภารกิจของ
องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นประโยชน์ในการตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชา
ชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างองค์กร พบว่า ผล
การวิจัยได้สะท้อนข้อเท็จจริงคล้าย ๆ กันว่า “การประสานงานก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานและเกิดการไหลเวียนสารสนเทศอย่างเป็นระบบ”

ประเด็นของสภาพการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานามาและ
สถานีอนามัยตำบลบานามาจากข้อมูลเชิงประจักษ์หรือข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์คณะ
กรรมการบริหารองค์การบริหาร-ส่วนตำบลบานามา ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จำนวน 5 ใน 7
ท่าน¹ เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2541 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบานามา เกี่ยวกับการดำเนินงาน
พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนบานามา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลบานามาทั้งหมด ให้เหตุผลว่า “งานพัฒนาสุขภาพประชาชนหรือสาธารณสุข (พัฒนาคุณภาพ
ชีวิต) นั้น เป็นหน้าที่ของสถานีอนามัย” และเมื่อผู้วิจัยได้ถามเกี่ยวกับการประสานงานร่วมกับสถานี
อนามัยตำบลบานามา พบว่า แทบไม่มีการร่วมทำกิจกรรมกันเลย มีเฉพาะการเชิญเข้าร่วมประชุมแถลง

แผนการดำเนินงานของทั้งสององค์กรเท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบานาเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว ซึ่งมีประเด็นนี้ทำนองเดียวกับผู้วิจัยพอประมวลได้ดังนี้

¹ รายชื่ออยู่ในภาคผนวก จ

องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่เคยได้ประสานงานหรือมีความร่วมมือกันในด้านสารสนเทศกันเลย จริง ๆ แล้วเราก็อยากให้ตรงนี้เกิดขึ้นเพราะมันจะเป็นหน้าต่างหรือจุดขายของหน่วยงาน ซึ่งต่อไปหน่วยราชการใดต้องการข้อมูลของชุมชนบานาก็จะมาขอได้ที่เรา เท่าที่ผ่านมาและในปัจจุบัน อบต. และสถานีอนามัยตำบลบานามีเพียงการประสานหรือติดต่อเชิญประชุมแลกเปลี่ยนแผนการดำเนินงานกันเท่านั้น ที่มีแนวความคิดนี้อยู่ตลอดเวลาว่าหากองค์การบริหารส่วนตำบลบานามีรายละเอียดของข้อมูลดังกล่าวครอบคลุมทั้ง 11 หมู่บ้านของตำบลบานาที่ชัดเจน จะสามารถใช้ข้อมูลเหล่านั้นกำหนดทิศทางการพัฒนาคนในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม และหน่วยงานอื่น ๆ สามารถใช้ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค ที่บอกได้ว่าชุมชนบานาตกเกณฑ์เรื่องใดบ้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเสริมจุดบกพร่องตรงไหนได้บ้าง นอกจากนี้ในปัจจุบันกระบวนการในการจัดทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลบานายังไม่สมบูรณ์แบบตรงที่องค์กรขาดการจัดระบบข้อมูลและการใช้ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนนั่นเอง

และจากการสัมภาษณ์นางวิภา หะยีเวสะแม หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานา ได้กล่าวกับผู้วิจัยถึงประเด็นเดียวกันว่า

หากองค์การบริหารส่วนตำบลบานาเริ่มมีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนมากขึ้น และอาจจะส่งผลต่อการประสานข้อมูลระหว่างองค์กรในเวลาต่อมา เมื่อประมาณต้นปีนี้ มีกิจกรรมหนึ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาน่าจะดำเนินงานต่อ คือ "อบต.สัมพันธ์" ซึ่งมีการติดต่อให้เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลบานาออกบริการตรวจโรคและให้คำแนะนำปรึกษาด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนในชุมชนบานา กิจกรรมดังกล่าวส่งผลต่อการประสานงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาได้เป็นอย่างดี

ส่วนนางอุษนะห์ หมัดศิริ นักวิชาการสาธารณสุข สถานีอนามัยตำบลบานา ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าว ซึ่งพอประมวลได้ดังนี้

สถานีอนามัยเคยขอข้อมูลที่คิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบานาน่าจัดเก็บ เช่น ข้อมูลประชากรแยกตามอายุ ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่มีข้อมูลให้ โดยส่วนใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลบานา จะเป็นผู้ขอใช้ข้อมูลจากสถานีอนามัยเป็นประจำ และอีกนานหรือเป็นไปได้บ้างที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาจะมีระบบข้อมูลของหน่วยงานเอง หากยังคงพัฒนาแต่ ถนน หนทาง และคูระบายน้ำ

โดยสรุป ปัญหาการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเอง ทั้งในลักษณะของรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นโครงสร้างพื้นฐาน และการขาดระบบสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้การประสานงานระหว่างสถานีอนามัยตำบลบานาจึงไม่เกิดขึ้น

สภาพงานสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานา

1. สภาพงานสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวไว้ว่า ในการกำหนดปัญหาในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานานั้น จะใช้ข้อมูลที่สำคัญ ๆ

1. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) เป็นข้อมูลในระดับหมู่บ้านที่แสดงถึงสภาพทั่วไปในหมู่บ้าน สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพอนามัยและระดับความรู้ การศึกษาของคนในชุมชนตามตัวชี้วัดซึ่งสะท้อนให้ทราบถึงระดับการพัฒนาของหมู่บ้านในเรื่องต่าง ๆ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

2. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงความจำเป็นของคนในครัวเรือนต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าคนจะมีคุณภาพชีวิตในเรื่องนั้น ๆ อย่างไรในช่วงระยะเวลา

หนึ่งเพื่อให้มีชีวิตที่ดี และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

จากข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการสังเกตการณ์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์กรแต่อย่างใด โดยเฉพาะขาดข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดปัญหาการพัฒนาชุมชน อันได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มีเฉพาะเอกสารสรุปผลการประเมินระดับการ

พัฒนาหมู่บ้านเท่านั้น ส่วนรายละเอียดของข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค นั้นอยู่ที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปัตตานี

เมื่อผู้วิจัยได้ถามปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบานาในประเด็นข้างต้น ได้กล่าวถึงสภาพงานสารนิเทศของหน่วยงานของตน ไว้ว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้ทำการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค แม้ว่าพี่จะมีความรู้ ความเข้าใจ และเล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลดังกล่าว แต่พี่ไม่สามารถชี้แนะหรือจูงใจให้คณะทำงานคล้อยตามได้ และเป็นเรื่องที่ทำได้ยากเพราะหน้าที่ส่วนใหญ่เน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลักมากกว่าการพัฒนาคน เพราะมีผลประโยชน์พลอยได้จำนวนมาก

2. สภาพงานสารนิเทศของสถานีอนามัยตำบลบานา

ข้อมูลเบื้องต้นที่สถานีอนามัยตำบลบานาจัดเก็บเป็นลักษณะของ “แบบบันทึกข้อมูล” หรือ แบบฟอร์ม (Form) ต่าง ๆ หลังจากนั้นสถานีอนามัยจะทำการรวบรวมลงในบัญชี 1-6 เพื่อทำเป็นรายงานการปฏิบัติงานต่อไป แบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ มีดังนี้ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

1. แบบ 08 รบ. 3 หรือ แบบบันทึกการสำรวจสภาพการสุขภาพการประจำหมู่บ้าน
2. แบบ 0119 รบ. 1ก/3 หรือ ทะเบียนติดตามให้บริการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคสำหรับเด็กเกิดใหม่/หญิงมีครรภ์
3. รหัส ภ101/1 หรือ บันทึกงานเฝ้าระวังและติดตามทางโภชนาการประจำหมู่บ้าน
4. แบบ รบ.1 ก01/4 หรือ ทะเบียนผู้รับบริการวางแผนครอบครัว
5. แบบ รบ. 1 ก01/3 หรือ ทะเบียนผู้รับบริการอนามัยเด็กและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค
6. แบบ รบ. 1 ต.03 หรือ บัตรประจำครอบครัว
7. ทะเบียนประวัติผู้สื่อข่าวสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เมื่อพิจารณาระดับข้อมูลในแบบบันทึกของสถานีอนามัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าอยู่ในระดับการควบคุมปฏิบัติงาน ในลักษณะรายงานการปฏิบัติงานที่เสนอต่อหน่วยเหนือหรือหน่วยงานที่สถานีอนามัยตำบลบานาสังกัด และข้อมูลบางส่วนมีความซ้ำซ้อนกันหลังจากสถานีอนามัยทำการสำรวจแบบบันทึกข้อมูลแล้ว จะทำการรวบรวมลงในบัญชี 1-6 เพื่อใช้เป็นรายงานการปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานต่อไป (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก) ตัวชี้วัดสถานสุขภาพของบัญชี 1-6 มีดังนี้

บัญชี 1 สำรวจหลังคาเรือนเกี่ยวกับการใช้ส้วม (ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว ใช้แบบ 08 รบ.3 แทน)

ดูรายละเอียดข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว ตัวชี้วัดหรือดัชนีคุณภาพชีวิตของประชาชน ทางด้านสุขภาพอนามัย ในแบบ 08 รบ.3 ได้แก่

1. ครอบครัวมีน้ำสะอาดดื่มเพียงพอตลอดปี
2. ครอบครัวมีส่วนถูกหลักสุขาภิบาล
3. ครอบครัวมีการกำจัดขยะมูลฝอย
4. ครอบครัวมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ
5. ครอบครัวมีการกำจัดน้ำเสีย
6. ครอบครัวมีการปรับปรุงครัวถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร
7. ครอบครัวมีการควบคุมสัตว์แมลงนำโรค

ตัวชี้วัดหรือดัชนีตามข้อ 1-7 ใช้ประโยชน์เพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะด้านสุขาภิบาลของชุมชน ซึ่งมีผลต่อการเกิดโรคโดยเฉพาะโรคทางเดินอาหารและโรคพยาธิ

บัญชี 2 งานโภชนาการ อีพีไอ อนามัยเด็ก 0-5 ปี

ตัวชี้วัดหรือดัชนีสถานภาพของเด็ก 0-5 ปี ซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายในบัญชี 2 ได้แก่

1. น้ำหนักแรกเกิด เพื่อวัดทางอ้อมถึงสภาวะการบริโภคอาหารในระหว่างการตั้งครรภ์ของมารดา ถ้าอาหารถูกต้องครบถ้วน เด็กแรกเกิดควรมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 3,000 กรัม ถ้าเป็นเด็กปกติไม่มีความพิการและไม่คลอดก่อนกำหนด
2. เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปลิโอ หัด ครบตามเกณฑ์อายุ เพื่อชี้ให้เห็นถึงการได้รับการคุ้มครองจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนที่เป็นมากในเด็กอ่อน
3. ภาวะโภชนาการหรือการขาดสารอาหารในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับที่ 1 2 3 เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดสถานภาพอนามัยที่สำคัญของเด็กก่อนวัยเรียน โดยวัดสภาพความเพียงพอของการได้รับอาหารของเด็กในชุมชน คุณภาพการเลี้ยงดูเด็กซึ่งสะท้อนถึงสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจของชุมชน

บัญชี 3 หญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-44 ปี

ตัวชี้วัดหรือดัชนีสถานภาพของหญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-44 ปี มีดังนี้

1. หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ใช้บริการคุมกำเนิด เพื่อชี้วัดคุณภาพชีวิตของประชากรเพศหญิงที่จะไม่มีสุขภาพทรุดโทรมโดยไม่จำเป็นเนื่องจากการมีบุตรมากเกินไป และยังสามารถทำนายแนวโน้มของภาวะเจริญพันธุ์ในชุมชนได้ด้วย

2. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก (T1-T5) เพื่อวัดคุณภาพของบริการการดูแลก่อนคลอดของงานอนามัยแม่และเด็ก การเสี่ยงจากโรคบาดทะยักในเด็กเกิดใหม่หรือในหญิงที่เกิดจากการคลอดบุตรโดยวิธีไม่สะอาด

บัญชี 4 หญิงมีครรภ์และหญิงหลังคลอด

ในบัญชี 4 มีตัวชี้วัดหรือดัชนีสถานสุภาพของกลุ่มประชากรเป้าหมาย ดังนี้

1. หญิงมีครรภ์ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง ก่อนกำหนดคลอด เพื่อวัดความครอบคลุมของการให้บริการแม่และเด็ก ซึ่งเป็นบริการพื้นฐานที่จำเป็น และยังวัดคุณภาพของการให้บริการ โดยดูจากจำนวนครั้งที่ได้รับการตรวจครรภ์ เพราะถ้าได้รับการตรวจครรภ์ในระยะต่าง ๆ ของการตั้งครรภ์ จะทำให้ทราบถึงความผิดปกติของทั้งแม่และเด็ก โดยตั้งแต่เริ่มแรกและแก้ไขได้ทันที่

2. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก เพื่อวัดคุณภาพของการให้บริการการดูแลก่อนคลอดของงานอนามัยแม่และเด็กในการเสี่ยงจากโรคบาดทะยักในเด็กเกิดใหม่หรือในหญิงที่เกิดจากการคลอดบุตรโดยวิธีไม่สะอาด

3. แม่ได้รับการดูแลหลังคลอด 4 ครั้ง เพื่อวัดคุณภาพของบริการอนามัยแม่และเด็กในชุมชน ดูแนวโน้มของสถานะสุขภาพอนามัยของแม่และเด็กหลังคลอด เพราะถ้าได้รับการเยี่ยมดูแลที่ข้อมคาคหวังได้ว่าจะได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติตัวและสามารถควบคุมความผิดปกติหรือการติดเชื้อ ซึ่งอาจจะเกิดภายหลังการคลอดได้ และชี้บ่งถึงสุขภาพของหญิงหลังคลอดด้วยทางอ้อม

บัญชี 5 รายชื่อประชากรทั้งหมดในหมู่บ้าน จำแนกตามอายุกลุ่ม

ตัวชี้วัดหรือดัชนีของกลุ่มประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุในบัญชี 5 มีดังนี้

1. สัดส่วนของกลุ่มประชากรตามอายุต่าง ๆ เพื่อชี้แสดงขนาดของประชากรกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคในอนาคตด้วยว่าจะมีโรคอะไรเป็นปัญหา

บัญชี 6 กลุ่มอาสาสมัคร

บัญชีนี้เป็นบัญชีที่แสดงสภาพทั่วไปของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งไม่ได้เป็นตัวชี้วัดหรือดัชนีสถานสุภาพแต่อย่างใด

รบ. 1ก 01/1 ทะเบียนผู้ป่วยทั่วไป

ตัวชี้วัดหรือดัชนีสถานสุภาพในแบบ รบ. 1ก 01/1 ได้แก่

1. การเจ็บป่วยแยกตามกลุ่มอายุที่สำคัญ เช่น 0-5 ปี 6-12 ปี เป็นต้น เพื่อชี้ให้เห็นถึงสถานสุภาพอนามัยโดยทั่วไปของชุมชน โดยวัดจากการเสี่ยงต่อการเกิดโรคของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ใน

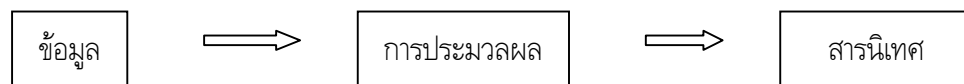
ชุมชน ระบุทางอ้อมถึงประสิทธิภาพของบริการป้องกันโรคหรืองานสร้างเสริมสุขภาพว่าได้ผลเพียงใด

2. โรคที่ป่วยมากในกลุ่มอายุต่าง ๆ เพื่อทราบลักษณะของโรคที่เป็นมากในกลุ่มอายุที่สำคัญของประชากรในชุมชนนี้ถึงสถานสุขภาพอนามัย สามารถนำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล หรือป้องกันโรคในอนาคตได้ ถ้ามีการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง

3. จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่าผู้ป่วยทั้งหมดที่มารับบริการจากสถานอนามัยนั้น ป่วยด้วยโรคอะไรบ้างมากน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับโรคอื่น ๆ หรือจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดไม่ได้บอกการเสี่ยงต่อการเป็นโรคนั้น ๆ ใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมอุปกรณ์การรักษาพยาบาลว่าควรหนักไปในด้านใดบ้างสำหรับสถานพยาบาลแห่งนั้น

โดยสรุป สถานีอนามัยตำบลบานาได้ทำการรวบรวมข้อมูล (Data) ในลักษณะของแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากนั้นก็จะนำมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศขององค์กร โดยมีกระบวนการเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ ดังนี้

ภาพประกอบ 9 กระบวนการเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นสารสนเทศของสถานีอนามัยตำบลบานา

- การเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ
- สรุปลงในบัญชี 1-6 (สรุปเป็นราย 4 เดือน)
- คลังข้อมูลสาธารณสุข

จะเห็นได้ว่า โครงสร้างของข้อมูลและสารสนเทศของสถานีอนามัยตำบลบานาข้างต้น ข้อมูลต่าง ๆ ในระเบียบและรายงานนั้นมีจำนวนมากและบางส่วนมีความซ้ำซ้อนกัน และจากการพูดคุยกับทางด้าน

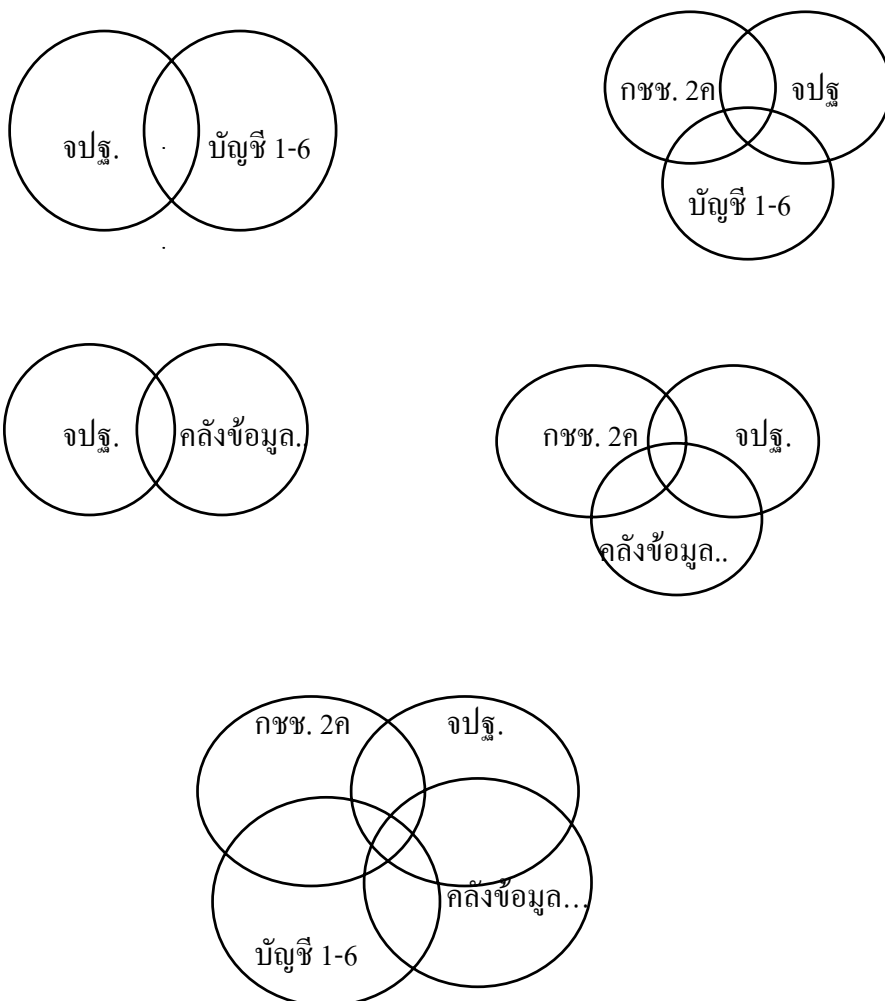
นางอุสนะห์ หมัดศิริ นักวิชาการสาธารณสุข สถานีอนามัยตำบลบานา เกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านข้อมูลและสารสนเทศขององค์กร นักวิชาการสาธารณสุข ได้กล่าวไว้ว่า

1. ข้อมูลมากเกินไป มีทั้งข้อมูลดิบ ระเบียบและรายงานต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลามากเพื่อจัดการในเรื่องนี้ ทำให้มีเวลาน้อยในการให้บริการ
2. คุณภาพข้อมูลไม่ดี เมื่อเจ้าหน้าที่ทำงานเกี่ยวกับข้อมูลมากทำให้เกิดปฐ่แต่งข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนมากที่สุดเพื่อเสนอต่อหน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชา
3. ข้อมูลบางส่วนซ้ำซ้อนและไม่จำเป็นต่อการใช้งาน

โดยสรุป สภาพงานสารนิเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา และสถานีอนามัยตำบลบานา มีความที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่มีการจัดเก็บสารนิเทศจากแหล่งข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค ในการปฏิบัติงานแต่อย่างใด ในขณะที่สถานีอนามัยตำบลบานามีการรวบรวมและจัดเก็บสารนิเทศที่เป็นระบบ

จากประเด็นสภาพงานสารนิเทศของทั้งสององค์กรข้างต้น เมื่อพิจารณาในแง่ความซ้ำซ้อนของสารนิเทศในข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค ความซ้ำซ้อนของสารนิเทศในข้อมูล กชช. 2ค, จปฐ., บัญชี 1-6 (รวมทั้งแบบบันทึกข้อมูลบางส่วนที่ไปอยู่ในบัญชี 1-6) และคลังข้อมูลสาธารณสุขประจำปี พบว่า มีตัวชี้วัดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งแสดงได้ตามภาพประกอบ 10 ดังนี้

ภาพประกอบ 10 ความซ้ำซ้อนของตัวชี้วัดในแหล่งข้อมูลต่างๆ

ในส่วนของรายละเอียดของความซ้ำซ้อนของตัวชี้วัดในข้อมูล กชช.2ค จปฐ. บัญชี 1-6 (รวมทั้งแบบบันทึกข้อมูลบางส่วนที่ไม่อยู่ในบัญชี 1-6) และคลังข้อมูลสาธารณสุขประจำปี แสดงไว้ตามตารางดังนี้

ตาราง 3 ตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อนในข้อมูล กชช. 2ค, จปฐ., บัญชี 1-6 (รวมทั้งแบบบันทึกข้อมูล บางส่วน)และคลังข้อมูลสาธารณสุข

ตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อน			
กชช. 2ค	จปฐ.	บัญชี 1-6/รวมทั้ง แบบบันทึกข้อมูล	คลังข้อมูล สาธารณสุข
(21) น้ำหนักแรกเกิด	(1) หญิงตั้งครรภ์ได้กินอาหารอย่างเพียงพอ ซึ่งมีผลทำให้เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักตั้งแต่ 3,000 กรัมขึ้นไป	บัญชี 2 งานโภชนาการ อีพีไอ อนามัยเด็ก 0-5 ปี	
(22) สารอาหารของเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี	(2) เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีได้รับการเฝ้าระวังทางโภชนาการและไม่ขาดสารอาหารในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	บัญชี 2 งานโภชนาการ อีพีไอ อนามัยเด็ก 0-5 ปี	ลำดับที่ 10 โภชนาการ
(19) สุขลักษณะในบ้าน	(7) ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ	แบบ 08 รบ. 3 - การสุขาภิบาลอาหาร	
ข. การจัดบ้านถูกสุขลักษณะ	(8) ครัวเรือนมีน้ำและใช้ส้วมถูกหลักสุขาภิบาล	แบบ 08 รบ. 3 - การสุขาภิบาลอาหาร	ลำดับที่ 8 สุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม - ส้วมราดน้ำ - ส้วม 100%
(19) สุขลักษณะในบ้าน	(9) ครัวเรือนมีน้ำดื่มสะอาดสำหรับดื่มเพียงพอตลอดปี 5 ลิตรต่อคนต่อวัน	แบบ 08 รบ.3 - การจัดหา น้ำสะอาด	ลำดับที่ 8 สุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม - น้ำดื่มสะอาด
ก. ส้วมราดน้ำ			
(24) น้ำสะอาด			

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ห้าข้อ			
กขช.2ค	จปฐ.	บัญชี1-6/แบบบันทึก ข้อมูลบางส่วน	คลังข้อมูลสา ธารณสุขประจำปี
	(11) หญิงตั้งครรภ์ได้รับข้อมูลก่อนคลอด โดยมีการตรวจสุขภาพและฉีดวัคซีนครบตามกำหนด	บัญชี 4 หญิงมีครรภ์และหญิงหลังคลอด - การดูแลก่อนคลอดครบ 4 ครั้ง - การรับภูมิคุ้มกันโรคบาดทะยัก (T1, T2 และ T กระตุ้น)	
	(12) หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการทำคลอดและการดูแลหลังคลอดจากแพทย์พยาบาลผดุงครรภ์หรือผดุงครรภ์โบราณที่อบรมแล้ว	บัญชี 4 หญิงมีครรภ์และหญิงหลังคลอด - การดูแลก่อนคลอดครบ 4 ครั้ง	
(20) สุขภาพ อนามัย	(13) เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปีได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัด โรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยัก โปлио วัคซีนตับอักเสบบีครบตามเกณฑ์อายุ	บัญชี 2 งานโภชนาการ อีพีไอ อนามัยเด็ก 0-5 ปี - การรับวัคซีนต่างๆ	
(30) การให้ความ รู้ของรัฐ	(17) เด็กอายุ 2-5 ปีได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง		ลำดับที่ 7 อนามัยโรงเรียน - จำนวนนักเรียนก่อนประถมศึกษา (อนุบาล+เด็กเล็ก)

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ห้าข้อ			
กขช. 2ค	จปฐ.	บัญชี 1-6/แบบบันทึก ข้อมูลบางส่วน	คลังข้อมูลสาธารณสุข ประจำปี
<p>ค. เด็กที่อยู่ในหมู่บ้าน ปัจจุบันได้เข้าเรียนใน ระดับก่อนประถมศึกษา</p> <p>(30) การให้ความรู้ของ รัฐ</p> <p>ข. เด็กในหมู่บ้านกำลัง เรียนการศึกษาก่อน ประถมศึกษา</p>	<p>(18) เด็กที่มีอายุครบตาม เกณฑ์การศึกษาก่อน บังคับได้เข้าเรียนการ ศึกษาก่อนบังคับ</p>		<p>ลำดับที่ 7 อนามัยโรง เรียน</p> <p>-จำนวนนักเรียน ป1.-ป6</p>
<p>(30) การให้ความรู้ของ รัฐ</p> <p>ก. เด็กในหมู่บ้านกำลัง ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือสูงกว่า</p>	<p>(19) เด็กที่จบการศึกษา ภาคบังคับได้เข้า ศึกษาต่อในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า</p>		<p>ลำดับที่ 7 อนามัยโรง เรียน</p> <p>-จำนวนนักเรียน ม1-ม3.</p>
<p>(8) การประกอบอาชีพ และการมีงานทำ</p>	<p>(25) ครอบครัวมีการ ประกอบอาชีพและ รายได้เฉลี่ยแล้วไม่ น้อยกว่า 15,000 บาท ต่อปี</p>		<p>ลำดับที่ 1 ข้อมูลทั่วไป</p> <p>- สภาพทางเศรษฐกิจ</p> <p>- เฉลี่ยรายได้ต่อหัว.. บาท/คน/ปี</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัดที่ห้า			
กขช. 2ค	จปฐ.	บัญชี 1-6/แบบบันทึก ข้อมูลบางส่วน	คลังข้อมูลสาธารณสุข ประจำปี
(23) การวางแผนครอบครัว	(26) คู่สมรสที่ภรรยา อายุ 15 -44 ปีใช้ บริการคุมกำเนิด	บัญชี 3 หญิงวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15 -44 ปี	ลำดับที่ 12 วางแผนครอบครัว
ครัว	(28) ครัวเรือนเป็นสมาชิก กลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่ บ้านตำบลอย่างน้อย 1 กลุ่ม		ลำดับที่ 5 ชมรมหรือ การรวมกลุ่มของหมู่บ้าน ลำดับที่ 6 จำนวน กองทุน

ความซ้ำซ้อนดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาชนบท ดังนี้

1. เกิดการซ้ำซ้อนในการจัดเก็บ การใช้ประโยชน์ และทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะหน่วยงานต่างกำหนดลักษณะข้อมูลเฉพาะของตน ทำให้ขาดการบูรณาการ (Intergation) ระหว่างกัน
2. สืบเนื่องมาจากจากข้อ 1 ทำให้สารสนเทศชุมชนไม่มีเอกภาพ
3. ระบบสารสนเทศของหน่วยงานมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานยึดหลักการจัดเก็บมากกว่าการใช้ประโยชน์

และในความซ้ำซ้อนของตัวแปรที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานทั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา และสถานีอนามัยตำบลบานา ผู้วิจัยคิดว่าทั้งสององค์กรสามารถแลกเปลี่ยน (Information Exchange) หรือใช้ร่วมกัน (Information Sharing) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและข้อตกลงระหว่างองค์กร

อนึ่ง ในประเด็นของความซ้ำซ้อนของสารสนเทศดังกล่าว ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานา และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ได้ร่วมกันพิจารณาความซ้ำซ้อนดังกล่าวเพื่อนำสารสนเทศเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งมีประเด็นสำคัญ

ดังต่อไปนี้

¹ นักวิชาการสาธารณสุขย้ายไปดำรงตำแหน่ง ณ สถานีอนามัยจังหวัดพังงา ทำให้ผู้วิจัยต้องเลือกหัวหน้างานสถานีอนามัยมาแทน

1. การจัดเก็บสารนิเทศ
2. กระบวนการจัดทำสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจ (Information for Decision Making)
3. ลักษณะการใช้สารนิเทศในองค์กร
4. การประสานในการใช้สารนิเทศ

การสนทนาเพื่อวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวจัดขึ้น ณ ห้องหัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2541 เกิดความชะงักขึ้นบ่อยครั้ง โดยการขัดจังหวะจากเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ เข้ามาปฏิบัติงานและซักถามปัญหาต่าง ๆ กับหัวหน้างาน และปัญหาใหญ่ของการเก็บข้อมูลภาคสนามในประเด็นดังกล่าว คือ หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานา ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เท่าที่ควร โดยให้เหตุผลเพียงว่า เห็นด้วยกับแนวคิดของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบานา และในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าสัมพันธภาพของผู้ให้ข้อมูลทั้งสองท่านไม่ดีเท่าที่ควร เพราะทั้งสองเฉยชาต่อกัน ไม่ได้ตอบหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ทำให้บรรยากาศในการสนทนาไม่เป็นกันเอง อีกทั้งผู้วิจัยได้รับทราบมาก่อนหน้านี้ว่าทั้งสองท่านไม่ลงรอยกันเป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีย้อนไปเก็บข้อมูลซ้ำโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานีอนามัยเป็นรายบุคคลเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติม รายละเอียดในประเด็นดังกล่าว มีดังนี้

การจัดเก็บสารนิเทศ

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบานาได้กล่าวถึงการจัดเก็บสารนิเทศไว้ว่า ในอนาคตถ้าหากองค์การบริหารส่วนตำบล มีความพร้อมในทุกด้าน ก็จะสามารถสำรวจและจัดเก็บข้อมูลโดยคนขององค์กรเอง โดยยึดรายละเอียดข้อมูลจากคลังข้อมูลสาธารณสุขของสถานีอนามัยตำบลบานา ข้อมูล จปฐ. และ กชช.2คเป็นหลักและนำข้อมูล

เหล่านั้นมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและให้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้จริง โดยที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบานาจะต้องมีการสำรวจข้อมูลที่มีคุณภาพ ถูกต้องและสำรวจจริง ในส่วนของระบบการจัดเก็บ จะจัดเก็บเป็นหมวดหมู่คล้ายห้องสมุด โดยมีห้องหรือสถานที่แยกเฉพาะ ทั้งจัดเก็บในรูปแบบเอกสารและโสตทัศนวัสดุ เช่น สไลด์ คอมพิวเตอร์ แผ่นที่ เพื่อสามารถแสดงข้อมูลหมู่บ้านในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด และองค์

การบริหารส่วนตำบลบานาอาจเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลแรกที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สุดในปัตตานี

ในประเด็นเดียวกันนี้หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาได้กล่าวว่า ข้อมูลขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานา ต้องจัดเก็บหรือแยกแยะเป็นงาน ๆ และต้องมีการจัดกลุ่ม จัดหมวดหมู่ที่ชัดเจน การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบานา จะกำหนดเนื้อหาข้อมูลขององค์กรได้นั้น ต้องรู้ว่าควรจัดเก็บอะไร โดยต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนให้ชัดเจนกระบวนการจัดทำสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจ ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลบานาได้กล่าวถึงกระบวนการจัดทำสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจไว้ว่าตัวพี่เองไม่มีความรู้ ความชำนาญทางด้านนี้เลย คงต้องจัดหาผู้รับผิดชอบงานที่มีความรู้ด้านการจัดระบบข้อมูลข่าวสาร และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ โดยจ้างในตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว และหากปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจก็จะบรรจุเป็นพนักงานประจำต่อไป

ในประเด็นเดียวกันนี้หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาได้กล่าวไว้ว่าทุกอย่างเกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่หาก ถ้าองค์กรบริหารส่วนตำบลบานา มีนโยบายข้อมูลที่ชัดเจน กระบวนการต่าง ๆ ก็จะมาตามมา ขึ้นแรกควรจัดเก็บในลักษณะแบบบันทึกหรือฟอร์มต่าง ๆ จากนั้นค่อยทำการรวบรวมในรูปเอกสารที่ทำด้วยมือก่อน หากมีความพร้อมค่อยพัฒนาในรูปข้อมูลคอมพิวเตอร์ต่อไป

ลักษณะการใช้สารนิเทศในองค์กร

ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลบานาได้กล่าวถึงลักษณะการใช้สารนิเทศในองค์กรไว้ว่า หากองค์กรบริหารส่วนตำบลบานา มีระบบข้อมูลข่าวสารที่สมบูรณ์ ก็จะสามารถนำข้อมูลหรือ สารนิเทศไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนา โดยอาศัยตัวชี้วัดสภาพปัญหาของชุมชน
2. เพื่อการติดตามและประเมินผลงานที่ดำเนินการ
3. เพื่อเผยแพร่และให้บริการแก่บุคคลหรือ

และหากเป็นไปได้จะนำข้อมูลเหล่านี้ลงในอินเทอร์เน็ตด้วยในประเด็นเดียวกันนี้หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาได้กล่าวว่า

องค์กรบริหารส่วนตำบลบานา ต้องใช้ข้อมูลที่เป็นแบบรายงานต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประเมินงาน ที่ทำในรูปข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่ถูกต้องการประสานในการใช้สารนิเทศ

ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลบานาได้กล่าวถึงลักษณะการประสานในการใช้สารนิเทศไว้ว่า

ควรแยกการรับผิดชอบในการทำข้อมูล ให้เป็นต่างคนต่างทำในส่วนของแต่ละหน่วยงานไป เพราะบางทีรายละเอียดของแต่ละส่วนต่างกัน ที่สำคัญการสำรวจข้อมูลขององค์กรเองจะทำให้

ขณะทำงานเล็งเห็นความสำคัญของข้อมูลดังกล่าวด้วย แต่บางส่วนของข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาที่จะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลประชากร เด็กขาดสารอาหาร เป็นต้น จากสถานีอนามัยหรือข้อมูลการเก็บภาษีต่าง ๆ อาจต้องขอจากเทศบาลซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและมีข้อมูลอยู่แล้ว

ในประเด็นเดียวกันนี้หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาได้กล่าวว่า สถานีอนามัยมีข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนเพราะเป็นหลักในข้อมูลที่มีอยู่ใน จปฐ. และ กชช.2ค ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่นหากหน่วยงานใดขอข้อมูลมายังสถานีอนามัยก็ยินดีให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ แต่สถานีอนามัยเองก็มีการะงานมากแล้ว ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบานาต้องมีข้อมูลเป็นของตัวเองให้ได้และที่สำคัญที่สุดจะต้องเป็นหลักสำคัญในเรื่องนี้

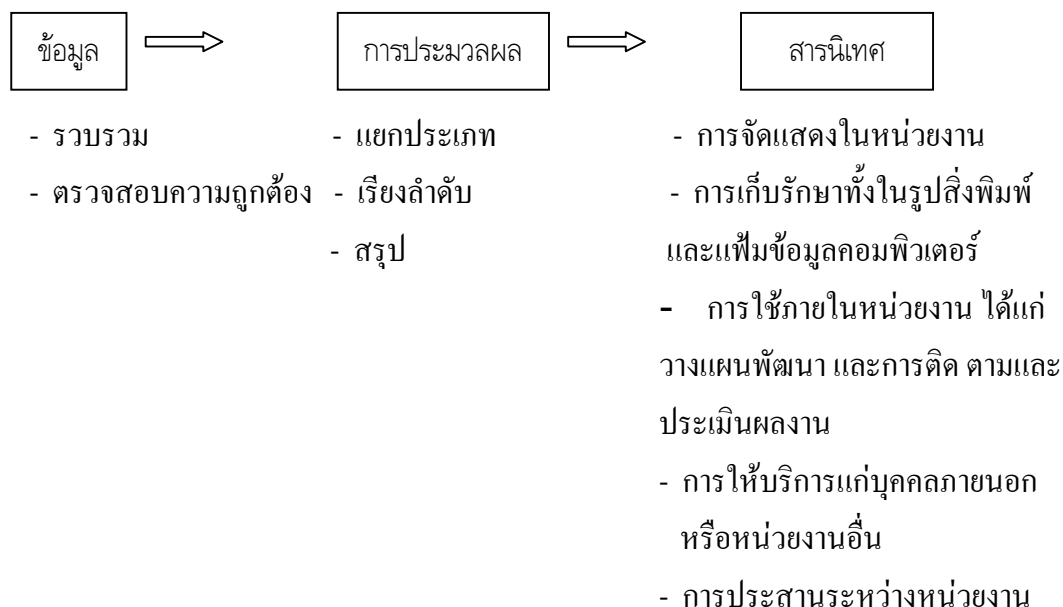
หากพิจารณาตัวชี้วัดในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าโครงสร้างของระบบการประสานงานนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา และสถานีอนามัยตำบลบานา ควรมีรูปแบบการประสานดังต่อไปนี้

1. ตัวชี้วัดที่แยกกันจัดเก็บ เป็นตัวชี้วัดที่สภาพการดำเนินงานขององค์กรที่แตกต่างกัน เช่น ตัวชี้วัดที่เป็นกลุ่มสภาพพื้นฐาน กลุ่มรายได้ และการมีงานทำ หรือกลุ่มความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม ล้วนเป็นตัวชี้วัดที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ซึ่งต้องจัดเก็บและรวบรวมเอง
2. ตัวชี้วัดที่ใช้ร่วมกัน เป็นตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานที่เหมือนกันหรือคล้ายกันของทั้งสององค์กร เช่น ตัวชี้วัดที่บ่งบอกว่าครัวเรือนมีน้ำและส้วมถูกหลักสุขาภิบาล เป็นต้น
3. ตัวชี้วัดที่แลกเปลี่ยนกันได้ เป็นตัวชี้วัดที่องค์กรร้องขอกัน โดยที่ตัวชี้วัดนั้น ๆ ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดเพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรโดยตรง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบานา อาจร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเด็กขาดสารอาหารจากสถานีอนามัย เพื่อประกอบการตัดสินใจวางแผนพัฒนาสุขภาพแม่และเด็กในชุมชน

ในกรณีที่ต้องนำสารนิเทศหรือตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อนกับข้างต้นมาใช้เป็นตัวแบบในการวิจัย ผู้วิจัยจะเลือกใช้ตัวชี้วัดจากบัญชี 1-6 และคลังข้อมูลสาธารณสุขของสถานีอนามัยตำบลบานา เพราะสารนิเทศจากแหล่งดังกล่าวมีความเป็นปัจจุบันมากกว่า (บัญชี 1-6 ปรับปรุงทุก 4 เดือน และคลังข้อมูลสาธารณสุขปรับปรุงเป็นรายปี)

โดยสรุป ขั้นตอนการรวบรวมสารนิเทศที่ซ้ำซ้อน แสดงได้ดังนี้

ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนการรวบรวมสารสนเทศที่ซ้ำซ้อน

สภาพการใช้สารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานา

1. สภาพการใช้สารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยแนวทางการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2540 ข้อ 7 ระบุไว้ว่า ในการกำหนดแนวทาง โครงการ งาน และกิจกรรม เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบล คณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรยึดยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐและแนวทางการพัฒนาอำเภอเป็นแนวทาง โดยนำเอาข้อมูล กชช.2ค และ จปฐ. และข้อมูลที่ได้จากการเสนอของกรมการหมู่บ้าน กรรมการกลางหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเองและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือข้อมูลอื่นมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของตำบลและความต้องการในการพัฒนาตำบล (ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยแนวทางการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2540, 2540 : 39)

แต่ในการกำหนดปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา รวมทั้งการใช้ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ทั้งแผนพัฒนาประจำปีและแผนพัฒนาห้าปีนั้น ไม่ได้คำนึงถึงข้อกำหนดหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยแต่อย่างใด โดยผู้วิจัยสามารถตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการวิเคราะห์สารสนเทศประกอบการกำหนดสภาพ

ปัญหา และความต้องการของชุมชนบานาที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2541 และ 2540-2544 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา พบว่า เป็นเพียงข้อมูลกว้าง ๆ ที่ไม่มีตัวชี้วัดหรือดัชนีที่บ่งชี้ถึงตัวปัญหาของชุมชน และไม่เชื่อต่อการใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา อีกทั้งไม่ได้นำเอาข้อมูล กชช.2ค และ จปฐ. มาเป็นแนวทางวิเคราะห์สภาพปัญหาของตำบลบานาแต่อย่างใด (รายละเอียดของแผนพัฒนาอยู่ในภาคผนวก ค) และจากข้อมูลเชิงการสัมภาษณ์ปลัดฯในประเด็นดังกล่าว ปลัดได้กล่าวไว้ว่า “ในทางปฏิบัติของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่ได้ใช้ข้อมูลและสารนิเทศ (ข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค) ที่ระบุอยู่ในกระบวนการจัดทำแผน โดยส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากการพบเห็นด้วยตนเอง การลงไปคลุกคลีกับชุมชน และจากการปรึกษาเพื่อนร่วมงาน”

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาประเด็นความรู้และความเข้าใจในข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค และการใช้แหล่งข้อมูลเหล่านั้นในการปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานาเพิ่มเติม ผลข้อมูลภาคสนามพอประมวลได้ดังนี้

ข้อจำกัดของการวิจัยในประเด็นนี้ ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานาจำนวน 5 ท่าน (2 ท่านติดภารกิจไม่สามารถมาให้ข้อมูลได้ รายชื่ออยู่ในภาคผนวก จ) ส่วนใหญ่ (3 ท่าน) ไม่สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยได้อย่างเต็มที่ เพราะไม่กล้าพูดและแสดงความคิดเห็น โดยที่ท่าน

เหล่านั้นให้เหตุผลว่า “ก็คิดเหมือน ๆ กันนั่นแหละ” ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุดังกล่าวอาจเป็นเพราะข้อจำกัดของการใช้ภาษาไทย เพราะกรรมการทั้งหมดเป็นมุสลิมและใช้ภาษาอารบิกซึ่งเป็นภาษาถิ่นมากกว่าที่จะใช้ภาษาไทยจึงมีเพียง 2 ท่าน คือ นายนัธ แวสะแม เลขานุการคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งเป็นคนหนุ่มรุ่นใหม่ และนายเจ๊ะเซะ สาเล็ง หนึ่งในกรรมการบริหารฯ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านที่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเป็นเวลาเกือบ 10 ปี กระทั่งเมื่อวันที่จะถ่ายเทหรือบอกกล่าวในประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ การสัมภาษณ์กับกลุ่มดังกล่าวในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอใช้สถานที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2541 ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นแบบไม่เป็นทางการ โดยมีประเด็นคำถาม ดังนี้

1. ความหมายของ จปฐ. และ กชช.2ค
2. รายละเอียดของข้อมูลใน จปฐ. และ กชช.2ค
3. การใช้ข้อมูลเหล่านั้น

ในประเด็นคำถามความหมายของ จปฐ. และ กชช.2ค ผู้วิจัยได้รับคำตอบดังนี้

เลขานุการคณะกรรมการบริหารฯ (นายนัธ แวสะแม) : “จปฐ. คือ ข้อมูลพื้นฐานในหมู่บ้าน โดยมีข้อมูลทุกอย่างอยู่ในนั้น เช่น การประกอบอาชีพ ด้านความเป็นอยู่”

คณะกรรมการบริหารฯ (นายเจ้เซะ สาลิ่ง) : “จปฐ. เป็นข้อมูลการสร้างคุณภาพชีวิต หรือ การสร้างกำลังใจ ให้ชาวบ้าน”

คณะกรรมการบริหารฯ (นายชาติ เจะโวะ) : “จปฐ. คือ ข้อมูลสุขภาพของคนในหมู่บ้าน เพื่อรู้แล้วเอาไปพัฒนา”

แต่ในประเด็นความหมายของ กชช.2ค กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกคนไม่สามารถบอกได้ เพียงบอก ได้แค่ว่าเคยได้ยินชื่อนี้เมื่อครั้งไปรับการสัมมนาเท่านั้น

เมื่อผู้วิจัยถามถึงรายละเอียดของข้อมูลใน จปฐ. และ กชช.2ค กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบดังนี้

เลขานุการคณะกรรมการบริหารฯ (นายพันธ์ แวสะแม) :

1. ประชากร
2. เด็กแรกเกิด
3. ปัญหาการว่างงาน
4. การส่งเสริมอาชีพ
5. ศูนย์เวชภัณฑ์ในหมู่บ้าน
6. การศึกษาในหมู่บ้าน
7. ข้อมูลภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
8. ข้อมูลการประกอบอาชีพ
9. ข้อมูลประวัติศาสตร์หมู่บ้าน
10. ข้อมูลผู้นำชุมชน
11. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน

คณะกรรมการบริหารฯ (นายชาติ เจะโวะ) :

1. การศึกษาในหมู่บ้าน
2. การติดยาเสพติด

คณะกรรมการบริหารฯ (นายเจ้เซะ สาลิ่ง) :

1. การประกอบอาชีพ
2. คุณภาพชีวิตของชาวบ้าน
3. การว่างงาน
4. การรับรู้ข่าวสารในชุมชน
5. ความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน

จากข้อมูลเชิงประจักษ์หรือข้อมูลภาคสนามดังกล่าวที่ได้แสดงไว้ข้างต้น นั้นแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริหารฯ ทั้งหมดไม่มีความรู้ ความเข้าใจในแหล่งข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค

ในส่วนของข้อมูลภาคสนามในประเด็นของการนำข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค มาใช้ปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ใช้ข้อมูลและสารนิเทศจาก จปฐ. หรือ กชช.2ค แต่อย่างใด เพราะพวกเขาบอกกับผู้วิจัยว่า “ส่วนใหญ่จะใช้ข้อมูลที่พบเห็นในหมู่บ้านของตน และจากการที่ลูกบ้านร้องขอความช่วยเหลือมา” มีผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่งกล่าวยากกับผู้วิจัยว่า “ป่าเป็นผู้ใหญ่บ้านมาเกือบ 20 ปีแล้ว ย่อมรู้ว่าหมู่บ้านหรือลูกบ้านอยากได้อะไร หรือขาดอะไร ซึ่งเป็นข้อมูลที่แท้จริงกว่าข้อมูลใน จปฐ. เสียอีก” เมื่อผู้วิจัยถามว่าทำไมถึงคิดว่าเป็นข้อมูลที่แท้จริงกว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลล้วนกล่าวว่าเหมือนกันว่า “จปฐ. ล้วนเป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือน้อย เพราะส่วนใหญ่คนสำรวจนั่งเทียนกรอกตัวเลขขึ้นเองทั้งนั้น” เลขานุการคณะกรรมการบริหารฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า คนสำรวจส่วนใหญ่เป็นคณะทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาซึ่งรู้ข้อมูลดี ด้วยข้อมูลภาคสนามข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมั่นใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล จปฐ. และ กชช.2ค แต่อย่างใด และนอกจากนี้ยังมีประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สารนิเทศ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลดังกล่าวของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา

2. สภาพการใช้สารนิเทศในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานีอนามัยตำบลบานา

แผนพัฒนาตำบลของสถานีอนามัยตำบลบานา เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาสาธารณสุขระดับอำเภอโดยได้รับกรอบนโยบายจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี ในลักษณะของ “แผนปฏิบัติการสาธารณสุข อำเภอเมืองปัตตานี ปีงบประมาณ 2541” ซึ่งเป็นโครงการในเขตชนบทตามระบบ กชช. โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโครงการการปฏิบัติงาน ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

1. โครงการสาธารณสุขมูลฐาน
2. โครงการสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์
3. โครงการจัดบริการสาธารณสุขระดับตำบล

กรมอนามัย

1. โครงการอนามัยแม่และเด็ก	5. โครงการโภชนาการ
2. โครงการวางแผนครอบครัว	6. โครงการอนามัยเด็กวัยเรียน
3. โครงการอาชีพอนามัย	7. โครงการทันตสาธารณสุข
4. โครงการสุขาภิบาลอาหาร	8. โครงการจัดหาน้ำสะอาดในชนบท
9. โครงการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	

กรมควบคุมโรคติดต่อ

1. โครงการควบคุมโรคติดต่อที่ให้ภูมิคุ้มกันได้
2. โครงการควบคุมโรคหนองพยาธิ
3. โครงการควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ
4. โครงการควบคุมโรคติดต่อที่นำโดยยุง
5. โครงการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์
6. โครงการควบคุมโรคติดต่อเฉพาะ

กรมการแพทย์

1. โครงการสุขภาพจิต

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1. โครงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขในส่วนภูมิภาค

หากพิจารณาถึงสารนิเทศที่ใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นข้อมูลสถิติแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานของแต่ละโครงการ หรือกล่าวได้ว่าเป็นสารนิเทศเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตาราง 4 ตัวอย่างสารนิเทศที่ใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานีนามัยตำบลบานา

งาน/กิจกรรม	รวมทั้งตำบลบานา
1. บริการอนามัยแม่และเด็ก	
- ดูแลก่อนคลอด	133 คน
- ทำคลอดโดย จนท. ผดป.	133 คน
- ดูแลมารดาหลังคลอด	133 คน
- ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี	499 คน

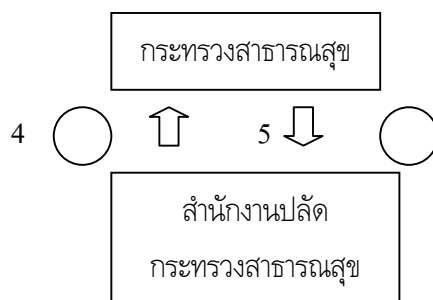
เมื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข สถานีอนามัยตำบลบานา ได้รับกรอบนโยบายจาก สำนักงานสาธารณสุข อำเภอเมืองปัตตานีแล้ว จะดำเนินการจัดทำร่างแผนเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงาน

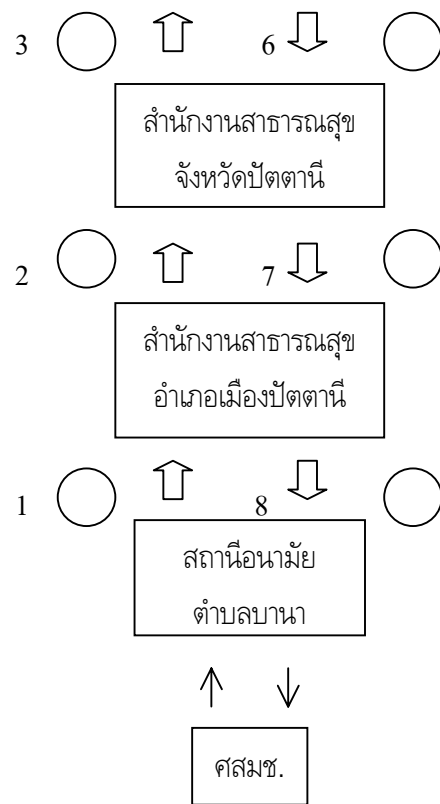
สาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี) เพื่อเสนอขอของบประมาณสนับสนุน โครงการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อมูลและสารนิเทศที่ใช้ประกอบการวางแผนของสถานีอนามัยตำบลบานาได้มาจาก บัญชี 1-6 และแบบบันทึกข้อมูลบางส่วน ล้วนเป็นข้อมูลสถิติที่ใช้แสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานของแต่ละโครงการ (ลักษณะเดียวกับตัวอย่างที่แสดงไว้ข้างต้น)

และในส่วนของโครงสร้างการไหลเวียนของสารนิเทศระหว่างสถานีอนามัยตำบลบานากับหน่วยงานต้นสังกัดมีลักษณะเป็นวงจร ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ภาพประกอบ 12 โครงสร้างการไหลเวียนของสารนิเทศระหว่างสถานีอนามัยตำบลบานากับหน่วยงาน ต้นสังกัด

① สถานีอนามัยตำบลบานา จะทำการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในแบบบันทึกข้อมูลแต่ละประเภท โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละงาน บางส่วนเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานในหมู่บ้านนั้น สถานีอนามัยจะมอบหมายให้อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ประจำอยู่ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมของสถานีอนามัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลดังกล่าว และภายหลังที่สถานีอนามัยสรุปข้อมูลจากแบบบันทึกต่าง ๆ ลงในบัญชี 1-6 เป็นราย 4 เดือน จากนั้นจะส่งให้กับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานีในลักษณะรายงานการปฏิบัติงาน

② สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานีทำการสรุปรายงานการปฏิบัติงานของสถานีอนามัยทุกแห่งในอำเภอเมืองให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี

③ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีจะทำการประมวลรายงานทั้งหมดในภาพรวมของการรายงานผลการปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี พร้อมส่งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขหรือกรมต่าง ๆ

④ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะส่งรายงานต่าง ๆ ไปยังกระทรวงสาธารณสุข

- 5) กระทรวงสาธารณสุขนำสารนิเทศเหล่านั้นไปกำหนดนโยบายการพัฒนาสุขภาพในด้านต่าง ๆ และแจกจ่ายนโยบายดังกล่าวลงมายังสำนักงานปลัดกระทรวงสา
- 6) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขนำมากำหนดแผนงานและส่งมอบแผนงานดังกล่าวให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี
- 7) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีส่งแผนงานต่าง ๆ มายังสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี
- 8) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี จะแจกจ่ายแผนงานการพัฒนาตำบลมาให้กับสถานีอนามัยตำบลบานาต่อไป และวัฏจักรการปฏิบัติงานจะเริ่มที่ 1 อีกครั้ง

การวิจัยและวินิจฉัยตัวแปรการวิจัย

การวิจัยและวินิจฉัยตัวแปรการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการวิจัยและวินิจฉัยสาเหตุ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อการประสานสารนิเทศระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานากับสถานีอนามัยตำบลบานา

2. การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย การวิจัยและวินิจฉัยตัวแปรการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการดำเนินงาน

รูปแบบการดำเนินงาน หมายถึง ลักษณะหรือประเภทของโครงการ งาน และกิจกรรมเพื่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา กรอบในการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าว ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์แผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ประจำปี 2541 ในส่วนของโครงการ งาน และกิจกรรม เพื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างโครงการ งาน และกิจกรรม เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบานา (รายละเอียดของแผนพัฒนาอยู่ในภาคผนวก ก)

1.2 ทักษะคดีต่อกิจกรรมพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก จ) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีโครงสร้างคำถามอย่างกว้าง ๆ ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาควรวีให้ความสำคัญและทำเพื่อชุมชน

1.2.2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลบานากับการแก้ปัญหาสาธารณสุขตามที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

จากการศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ประจำปี 2541 (ซึ่งเป็นปีที่ใช้ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างดังกล่าว) พบว่า จำนวน 25 ใน 44 ของโครงการ งานกิจกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนามุ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนเป็นหลัก 19 โครงการที่เหลือเป็นลักษณะของการส่งเสริมและฝึกอบรมอาชีพให้ประชาชนเท่านั้น เช่น การส่งเสริมการเลี้ยงเป็ด ไก่ โดยการแจกพันธุ์สัตว์เป็นหลัก

นอกจากนี้ผู้วิจัย ยังพบว่า

1. โครงการ งาน และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาส่วนใหญ่มุ่งแก้ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ไม่ได้พิจารณาถึงสภาพอนาคตของตำบลหรือหมู่บ้านมากนัก
2. แผนพัฒนาตำบลในปัจจุบันเป็นแผนที่เน้นโครงการพัฒนาเพียงอย่างเดียว ไม่ได้พิจารณาถึงภาระหรือรายจ่ายดำเนินการหรือการซ่อมบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานที่สร้างขึ้นมาแต่อย่างใด

ผลการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหาร จำนวน 5 ใน 7 ท่าน เกี่ยวกับทัศนคติต่อกิจกรรมพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา พบว่า กรรมการบริหารฯ 4 คนซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยกลางคนมีแนวคิดที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลบานาต้องเน้นการพัฒนาความสะอาดสุขภาพ (ในที่นี้หมายถึงการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน) เพราะเป็นความต้องการและการร้องขอมาจากชาวบ้าน ส่วนเรื่องการพัฒนาสุขภาพนั้นเป็นหน้าที่ของสถานีอนามัยอยู่แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลไม่จำเป็นต้องเข้าไปก้าวล่วงงานของสถานีอนามัย” นอกจากนี้ยังมีบางคนกล่าวเสริมว่า “สถานีอนามัยตำบลบานามักร้องของบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบานาบ่อยครั้ง แต่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ เพราะลำพังรายจ่ายโครงการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่พอ” มีเพียงเลขานุการคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งเป็นคนหนุ่มที่อายุน้อยที่สุดไม่เห็นด้วยโดยกล่าวว่า “อันที่จริงแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังมีอำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนาคนตามที่กฎหมายระบุไว้ชัดเจน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังไม่เต็มที่ได้ ทำได้เพียงการจัดอบรมส่งเสริมอาชีพและการทำโครงการร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานาในการรับตรวจสุขภาพและให้คำแนะนำแก่ประชาชนในชุมชนเท่านั้น”

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคิดว่าปัจจัยที่ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบานา มีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก มีดังนี้

1.1 ในการดำเนินงานมักจะมองเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (ถนน น้ำ) ขณะที่ยังไม่สามารถมองภาพการพัฒนาและแก้ไขปัญหาระยะยาวของชุมชนได้ เช่น ปัญหาการขาดสารอาหาร ปัญหาโรคเอดส์ของลูกเรือชาวประมง ปัญหาการว่างงานของสตรี เป็นต้น

1.2 ขาดการประสานงานกับหน่วยงานราชการภูมิภาคในตำบลและท้องถิ่นข้างเคียงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน เช่น พัฒนาชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) และโดยเฉพาะกับสถานีอนามัย ทำให้ไม่สามารถมองเห็นภาพของการพัฒนาคนได้อย่างชัดเจน

1.3 ระเบียบในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้อำนาจอิสระแก่ฝ่ายบริหารของ ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น) ที่จะแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ผูกขาดความคิดเห็นและการตัดสินใจพร้อมกับสร้างอิทธิพล ผลประโยชน์จากการกระทำเช่นนั้นจึงได้จากการก่อสร้างหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในหมู่บ้านนั่นเอง การให้อำนาจอิสระดังกล่าว คือ การที่กระทรวงมหาดไทยให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอิสระในการดำเนินงานเอง โดยไม่มีการควบคุมและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่อย่างใด

1.4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความรู้สึกว่าคุณเป็นตัวแทนของหมู่บ้านเท่านั้น ทำให้มีพฤติกรรมที่จะพยายามดึงโครงการลงในหมู่บ้านของตนเป็นหลัก เพื่อตอบแทนคำเรียกร้องจากราษฎรในหมู่บ้าน อีกทั้งยังสร้างผลงานการพัฒนาที่เห็นได้ชัดเจนมากขึ้น และยังส่งผลต่อการลงสมัครในครั้งต่อไป

1.5 แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งมาได้เพียง 4 ปี แต่โดยพื้นฐานการฝึกฝนการบริหารงานแล้วมีมานานต่อเนื่องจากสภาตำบล จึงส่งให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังยึดติดกับการบริหารงานแบบเก่า ๆ (สภาตำบลเดิม) คือ เน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลักนั่นเอง

จากสาเหตุทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ทำให้ตัวแปรรูปแบบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาส่งผลต่อการประสานงานนิเทศร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานาอย่างแน่นอน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่มีความจำเป็นในการใช้สารนิเทศตัวชี้วัดที่บ่งชี้สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนแต่อย่างใด

ดังนั้น ตัวแปรรูปแบบการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับการประสานงานนิเทศร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานา

แนวทางแก้ไขปัญหา

จากผลการร่วมกันวินิจฉัยหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขในประเด็นปัญหารูปแบบการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว การเสนอแนวทางแก้ไขในประเด็นนี้ ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำโครงการร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาจะทำให้ทั้งสององค์กรเกิดความร่วมมือกัน และทำให้เข้าใจงานซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาอาจจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ส่วนโครงการที่จัดทำเป็นของสถานีอนามัย หรืออาจเป็นโครงการของแต่ละองค์กรแต่ร้องขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเท่าที่ผ่านมาทั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาขาดการประสานงานกันมาก ส่วนใหญ่มีเฉพาะการประชุมเพื่อแจ้งให้รู้เกี่ยวกับงานของหน่วยงานเท่านั้นแต่ไม่มีการปฏิบัติงานร่วมกันเลย

2. หน่วยเหนือหรือผู้บังคับบัญชา (กระทรวงมหาดไทย) ขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาควรกระตุ้นและเน้นให้หน่วยงานเกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในชุมชนบ้าง หากหน่วยเหนือสามารถทำส่วนนี้ได้ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาได้ตรงจุดมากที่สุด

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ควรตั้งเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณประจำปีให้ชัดเจน อาจแบ่งตามอัตราส่วนของการแบ่งเกณฑ์ตามนโยบายส่วนภูมิภาคที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็นอัตราส่วน โครงสร้างพื้นฐาน 40 % การพัฒนาคุณภาพชีวิต 30% ส่งเสริมอาชีพ 30%

4. จัดอบรมหรือสัมมนาให้กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา เพื่อช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติของคณะกรรมการฯ ให้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

5. สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชนบานา เพื่อผลักดันให้เกิดการสนับสนุนโครงการของหน่วยงาน เช่น โครงการส่งเสริมการศึกษาในชุมชนของการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

6. ร้องขอให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานีอนามัยตำบลบานา เป็นที่ปรึกษาโครงการการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

กรอบการวิจัยของตัวแปรตั้ง

2. ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กล่าว คือ

1. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในส่วนของการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหารและกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบานาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลฯ โดยมีโครงสร้างคำถามของการสัมภาษณ์ คือ

2.1 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล
บานา ในเรื่องการพัฒนาสุขภาพอนามัย

ในประเด็นของบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาที่ได้ระบุ
ไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่
ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน
เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูล
ฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) ค้ำครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่การประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวน
สาธารณะ

(5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

มาตรา 69 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 66 มาตรา 67 และ มาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควรในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

มาตรา 70 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ

มาตรา 71 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้ทำที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้แต่มิได้กำหนดโทษปรับเกินห้าร้อยบาท

มาตรา 72 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลและอาจแบ่งการบริหารงานออกเป็น

- (1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) ส่วนต่าง ๆ ที่้องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

ระเบียบพนักงานส่วนตำบลให้ตราขึ้นเป็นพระราชกฤษฎีกา

เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

มาตรา 73 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำการกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

เมื่อผู้วิจัยถามถึงความรู้ความเข้าใจโดยละเอียดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หลัก หน้าที่รองของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนบานา เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2541 จำนวน 4 ใน 7 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก จ) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดล้วนไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่โดยละเอียดอย่างไรบ้าง และส่วนใหญ่ไม่สามารถบอกรายละเอียดหน้าที่ของตนได้ โดยกล่าวว่าไม่เคยมีหน่วยงานใดทำการจัดอบรมสัมมนาให้พวกตนได้รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเลย อีกครั้งยังกล่าวเพิ่มเติมว่าคู่มือหรือหนังสือที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นอ่านเข้าใจยาก

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ข้างต้น ที่พบว่า คณะกรรมการบริหารฯ ไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่พระราชบัญญัติกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลถูกกำกับดูแลโดยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากมายซึ่งยากแก่การเข้าใจในระยะสั้น ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของแต่ละแห่งจึงเป็นเพียงส่วนเลี้ยวของงานในหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเท่านั้น โดยมุ่งเน้นอยู่เพียงเรื่องการพัฒนาถนนหนทาง ไฟฟ้า ประปา แทบทั้งสิ้น และในการปฏิบัติงานที่เป็นจริงนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องดำเนินการกิจของตน และจำเป็นต้องกำหนดโครงการ งาน และกิจกรรมของหน่วยงานขึ้นตามความเข้าใจและความเคยชินต่อระบบดั้งเดิม (เมื่อครั้งเป็นสภาตำบล) คือ เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน ฝาย สะพาน อาคาร สถานที่ เป็นต้น

ดังนั้น ตัวแปรความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีความสัมพันธ์กับการประสานงานพิเศษร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานา

แนวทางแก้ไขปัญหา

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลบานา เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งพอประมวลได้ดังนี้

1. ควรให้การฝึกอบรมหรือให้การสัมมนาแก่คณะทำงานก่อน เพื่อให้ทราบบทบาทหน้าที่ของตน
2. ให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานประจำอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลบานา เพื่อช่วยกระตุ้นงานสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัยตำบลบานาสามารถเข้าไปประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเต็มที่

3. การศึกษาคุณงองค์กรบริหารส่วนตำบลอื่นที่ใหญ่และมีชื่อเสียง เพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารงาน และน่าจะมีส่วนช่วยในการเสริมประสิทธิภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานาได้เป็นอย่างดี

4. การเสริมความรู้เรื่องแผนพัฒนา โดยให้คณะกรรมการฯ เข้าใจขั้นตอนและความสำคัญของการจัดทำแผน

3. นโยบายด้านงานสารนิเทศ

นโยบายด้านงานสารนิเทศ ซึ่งเป็นแนวทางดำเนินงานของการจัดเก็บข้อมูลและสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลบานา มีกรอบการวิเคราะห์ คือ

3.1 มาตรา 67 และมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นมาตราว่าด้วยการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบล

3.2 การกำหนดนโยบายด้านงานสารนิเทศขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานา เพื่อให้การบริหารการพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลและสารนิเทศเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดไว้โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 5 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

ข้อ 7 ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา โครงการ งาน และกิจกรรมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบล คณะทำงานสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์กรบริหารส่วนตำบลควรยึดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแนวทางการพัฒนาอำเภอเป็นแนวทาง โดยใช้ข้อมูลคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช. 2 ค) ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลที่ได้จากการเสนอของกรรมการหมู่บ้าน กรรมการกลางหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง และสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลหรือข้อมูลอื่นมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของตำบลและความต้องการในการพัฒนาตำบล

และในส่วนของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์กรบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในมาตรา 70 ระบุไว้ว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์กรบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา พบว่า ไม่มีการกำหนดนโยบายด้านงานสารนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูลและสารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานแต่อย่างใด ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุ ต่อไปนี้

1. รูปแบบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาที่เน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน แหล่งน้ำ ไฟฟ้า ประปา) เป็นหลัก ทำให้ไม่เกิดระบบสารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชุมชน
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบานามีความเป็นอิสระในการดำเนินงานของตนเอง (Autonomy) ไม่ต้องรอการสั่งงานจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้ไม่ต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติงานต่าง ๆ (ซึ่งเป็นข้อมูลสถิติตัวชี้วัดกลุ่มเป้าหมายในการปฏิบัติงาน)
3. หน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวกับข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน (จปฐ. และกชช.2ค) ไม่มีการกระตุ้นให้องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลและการนำไปสู่การกำหนดข้อบังคับตำบลเพื่อการพัฒนาแต่อย่างใด

ดังนั้น ตัวแปรนโยบายด้านงานสารนิเทศ จึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการประสานสารนิเทศร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานาอย่างแน่นอน เพราะหากองค์การบริหารส่วนบานาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ข้อมูลและสารนิเทศประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และหากมีการกำหนดนโยบายด้านงานสารนิเทศที่ชัดเจนและครอบคลุมถึงการกำหนดเนื้อหา ระบบการจัดเก็บ และการนำไปใช้ประโยชน์ องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีระบบสารนิเทศขององค์กรที่เป็นรูปธรรม

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลบานามีการกำหนดนโยบายสารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรที่ชัดเจน การกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสารนิเทศก็จะเกิดขึ้นตามมา เช่น การกำหนดเนื้อหาสารนิเทศ ระบบการจัดเก็บ และการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขปัญหา

ในส่วนของแนวทางในการแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาควรวางนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลในองค์กรให้ชัดเจน ซึ่งได้แก่ ประเภทข้อมูล รายละเอียดข้อมูลในแต่ละงาน การจัดกลุ่มหรือการแบ่งหมวดหมู่ข้อมูล เป็นต้น
2. ควรมีบุคลากรในการให้ความรู้หรือเป็นที่ปรึกษาด้านการใช้สารนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลบานา บุคลากรดังกล่าว ได้แก่ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาควรมีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ทำ เพราะการประเมินจะนำมาซึ่งข้อมูลสถิติต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นตัวกำหนดรายละเอียดหรือโครงสร้างสารนิเทศขององค์กรได้
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาต้องมีนโยบายการประสานสารนิเทศกับสถานีอนามัยตำบลบานา ในส่วนของสารนิเทศที่ยังไม่มีและไม่ได้จัดเก็บ
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาควรจัดทำโครงสร้างข้อมูลที่เป็นขององค์กรเอง โดยเลียนแบบรายละเอียดข้อมูลจากคลังข้อมูลสาธารณสุขประจำปี, ข้อมูล จปฐ. และ กชช. 2ค
6. ผลักดันให้ผู้นำหมู่บ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านประจำปีและใช้ข้อมูลในการกำหนดปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน โดยมอบหมายอำนาจหน้าที่แก่ผู้นำหมู่บ้านอย่างเต็มที่ แล้วนำแผนดังกล่าวมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาต่อไป

4. เนื้อหาสารนิเทศที่จัดเก็บ

เนื้อหาสารนิเทศที่จัดเก็บ คือ ประเภทสารนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ตามอำนาจหน้าที่ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีกรอบการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 การนำเสนอข้อมูลในองค์การบริหารส่วนตำบลบานา

4.2 เนื้อหาข้อมูลและสารนิเทศประกอบการกำหนดปัญหาของชุมชนที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2541 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

จากการสังเกตการนำเสนอข้อมูลในองค์การบริหารส่วนตำบลบานา พบว่า มีการจัดแสดงข้อมูลชุมชนและองค์กรในรูปแบบที่ชุมชน จำนวนประชากร สถิติรายได้-รายจ่ายประจำปี แผนงาน และทำเนียบบุคลากรใน องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเท่านั้น

จากการวิเคราะห์สารนิเทศประกอบการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนบานาที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาตำบลประจำปี 2541 และ 2540-2544 พบว่า เป็นเพียงข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนบานาที่ไม่มีตัวชี้วัดหรือดัชนีที่บ่งชี้ถึงตัวปัญหาของชุมชน และไม่เอื้อต่อการใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาแต่อย่างใด (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

ดังนั้น ตัวแปรเนื้อหาที่จัดเก็บไม่ได้ส่งผลต่อการประสานสารนิเทศร่วมกับสถานีอนามัยตำบลบานาแต่อย่างใด ด้วยเหตุผลที่ว่า พื้นฐานของการประสานสารนิเทศนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสารนิเทศประเภทเดียวกัน เพราะแนวคิดของการประสานสารนิเทศ คือ

1. การใช้สารสนเทศร่วมกัน (Information Sharing) โดยที่หน่วยงานหนึ่งร้องขอสารสนเทศกับอีกหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บและเพื่อประหยัดงบประมาณ เช่น การยืมระหว่างห้องสมุดหรือการยืมกันระหว่างหน่วยงาน

2. การแลกเปลี่ยนสารสนเทศ (Information Exchange) โดยที่หน่วยงานหนึ่งร้องขอใช้บริการสารสนเทศระหว่างกันเพื่อเสริมให้ระบบสารสนเทศของหน่วยงานมีความสมบูรณ์มากขึ้น

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลบานามีการกำหนดนโยบายด้านงานสารสนเทศขององค์กรอย่างเป็นทางการแล้ว จากนั้นการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับสารสนเทศจะเกิดตามมา เช่น การกำหนดเนื้อหา

สารสนเทศ ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ บุคลากรผู้รับผิดชอบ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดเก็บข้อมูลตามลักษณะงานขององค์กรตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ โดยที่รายละเอียดของเนื้อหาสารสนเทศดังกล่าวจะยึดรายละเอียดในข้อมูลของคลังข้อมูลสารสนเทศสุขของ สถานีอนามัยตำบลบานา, ข้อมูล จปฐ. และ กชช. 2ค มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับงานพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่สำคัญเนื้อหาสารสนเทศที่ได้มาองค์การบริหารส่วนตำบลบานา สามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะสารสนเทศดังกล่าวสามารถชี้บ่งถึงสภาพปัญหาและระดับการพัฒนาของชุมชนได้เป็นอย่างดี

5. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ

ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ หมายถึง วิธีการจัดเก็บสารสนเทศที่สามารถสืบค้นได้ เช่น ระบบหัวเรื่อง, เลขทะเบียน หรือระบบที่ประยุกต์ขึ้นใช้เอง เป็นต้น

อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลบานา มีวิธีการจัดเก็บสารสนเทศที่ดีนั้น ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1) มีระบบ การมีระบบการจัดเก็บที่ดีต้องวางระเบียบปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านนี้และต้องเป็นระบบที่เหมาะสมกับหน่วยงานนั้น ๆ ให้สามารถปรับหรือขยายได้ในโอกาสต่อไป 2) วิธีปฏิบัติที่ง่ายและเหมาะสมจะต้องสามารถค้นหาได้รวดเร็ว และมีความเหมาะสมกับสถานที่ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการรักษา ไม่มีขั้นตอนปฏิบัติที่ยุ่งยากและซับซ้อน ซึ่งมีกรอบการวิเคราะห์ตัวแปร คือ

5.1 การดำเนินงานข้อมูล เอกสาร และสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

จากข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับระบบงานเอกสารหรืองานสารบรรณขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ได้แก่ การรับ-ส่งหนังสือ การจัดเก็บแฟ้มเอกสาร การจัดหมวดหมู่ของแฟ้มเอกสาร และผู้สำหรับเก็บเอกสาร พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานา มีการจัดทำแฟ้มการรับ-

ส่งหนังสือเหมือนหน่วยงานทั่ว ๆ ไป โดยจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารและเก็บไว้ในตู้เหล็ก และจัดหมวดหมู่ตามหัวเรื่องกว้าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อมูลการว่างงาน	ระเบียบคำสั่งคำสั่งชี้แจง
เรื่องทั่วไปของสำนักปลัด	เรื่องทั่วไป
ใบตรวจการจ้างรับพัสดุ	สัญญาการยืมเงิน
เรื่องพิจารณาอนุมัติ	สำเนาคำสั่ง ฯลฯ

ในส่วนของข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน (จปฐ และ กชช.2ค) ไม่มีการจัดเก็บแต่อย่างใด มีเฉพาะใบสรุปการจัดอันดับของหมู่บ้านเท่านั้น อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานจากการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมาเป็นการพัฒนาคนตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ความจำเป็นในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อปฏิบัติงานก็จะเกิดขึ้น และจะก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายด้านงานสารสนเทศ และนอกจากนี้ยังก่อให้เกิดเนื้อหาสารสนเทศที่จัดเก็บ ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ และความรู้พื้นฐานในการจัดการสารสนเทศของบุคลากรในองค์กรอีกด้วย ดังนั้น ตัวแปรระบบการจัดเก็บสารสนเทศไม่ส่งผลต่อการประสานสารสนเทศของทั้งสององค์กร

แนวทางแก้ไขปัญหา

จากประเด็นดังกล่าวมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ดังนี้

1. ในเบื้องต้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบบันทึกข้อมูล (Form) หรือแบบรายงานต่าง ๆ ที่ทำด้วยมือก่อน โดยการแยกตามประเภทหรือหมวดหมู่ในแต่ละงาน หลังจากนั้นค่อยพัฒนาเป็นการจัดเก็บด้วยระบบคอมพิวเตอร์ต่อไป
2. มีระบบการจัดเก็บที่เป็นหมวดหมู่คล้ายห้องสมุด โดยมีห้องแยกเฉพาะ ระบบการจัดเก็บอาจเก็บทั้งในรูปเอกสาร และโสตทัศนวัสดุ เช่น สไลด์ วิดีโอเทป กราฟ แผนที่ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อสามารถแสดงข้อมูลของหมู่บ้านได้อย่างเห็นภาพมากที่สุด

6. ความรู้พื้นฐานในการจัดการสารสนเทศ

ความรู้พื้นฐานในการจัดการสารสนเทศของบุคคลที่รับผิดชอบ หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายด้านงานสารสนเทศที่ชัดเจนแล้ว จะต้องมีความรู้ที่จัดการสารสนเทศเหล่านั้นให้อยู่เป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกในการค้นคืน บุคลากรที่รับผิดชอบในงานนี้ต้องมีความรู้ในการจัดการสารสนเทศ ซึ่งได้แก่ คัดเลือก จัดหา เลือกใช้วิธีการจัดเก็บ สืบค้น และเผยแพร่สารสนเทศเหล่านั้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ดังนั้น ตัวแปรดังกล่าวไม่ได้ส่งผลต่อการประสานงานที่ร่วมนั้นร่วมกับสถานีนอนามัยตำบลบนาแต่อย่างใด โดยมีเหตุผลที่ว่าบุคลากรที่รับผิดชอบสามารถเรียนรู้งานการจัดการประสานงานที่ร่วมนั้นได้

แนวทางแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว มีดังนี้

1. บุคลากรดังกล่าวควรได้รับการฝึกอบรมและได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นพื้นฐานเสียก่อน โดยขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานอื่น เช่น พัฒนาชุมชนหรือสถานีนอนามัย เป็นต้น
2. เป็นบุคคลที่มีความรู้ด้านการจัดระบบสารสนเทศและสามารถใช้คอมพิวเตอร์และสโตนทูลโปรแกรมได้

โดยสรุป การวิจัยตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปรขององค์การบริหารส่วนตำบลบนา ที่ส่งผลต่อการประสานงานที่ร่วมนั้นร่วมกับสถานีนอนามัยตำบลบนา พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการประสานงานที่ร่วมนั้น ได้แก่

1. รูปแบบการดำเนินงาน
2. ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

3. นโยบายด้านงานสารสนเทศ

นอกจากนี้ยังพบว่า นอกเหนือจากตัวแปรทั้ง 6 ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังมีตัวแปรสำคัญอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบนาที่ค้นพบจากการศึกษาภาคสนามที่ส่งผลต่อการประสานงานที่ร่วมนั้นร่วมกับสถานีนอนามัยตำบลบนา ได้แก่

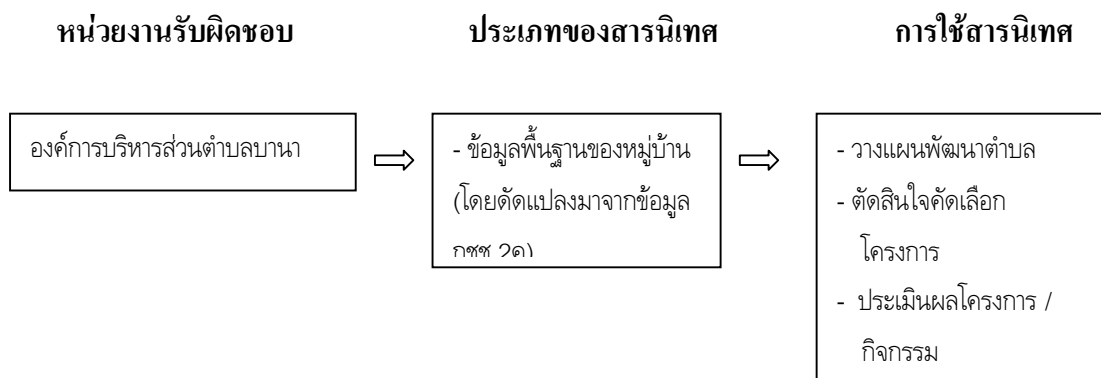
1. การขาดการประสานงานหรือประสานแผนร่วมกับสถานีนอนามัยตำบลบนา ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบนาไม่สามารถมองเห็นภาพของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนได้อย่างชัดเจน
2. การไม่มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ไม่สามารถกระตุ้นให้ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนได้
3. การขาดสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารของทั้งสององค์กร
4. การขาดการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรทางด้านงานพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อกระตุ้นให้ องค์การบริหารส่วนตำบลบนาเล็งเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

การนำเสนอรูปแบบการประสานงานพิเศษ

จากประเด็นการวิจัยและวินิจฉัยตัวแปรการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอรูปแบบการประสานงานพิเศษเพื่อเป็นทางเลือกในการปฏิบัติการวิจัยในองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไว้ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาต่างกำหนดรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลและสารนิเทศเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมขององค์กร รูปแบบที่ 1 แสดงได้ตามภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 13 รูปแบบการประสานงานพิเศษที่ 1

การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบสารนิเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบสารนิเทศขององค์กร ไว้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของสารนิเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างดี
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน โดยมีพัฒนาการเป็นผู้ให้คำปรึกษา
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบานา จะทำการประมวลผลข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านให้เป็นสารนิเทศเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาตำบล 5 ปี และประจำปี
4. เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ความถี่ในการจัดเก็บ อาจกระทำทุกปีหรือทุก 2 ปี

5. จัดแสดงสถิติสารสนเทศต่าง ๆ ไว้ในองค์การบริหารส่วนตำบลบนา เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

6. จัดเก็บสารสนเทศในระบบการจัดเก็บเอกสารแยกตามหัวเรื่อง หรืออาจพัฒนาในระบบฐานข้อมูลหากองค์การบริหารส่วนตำบลบนามีความพร้อม

ข้อดี

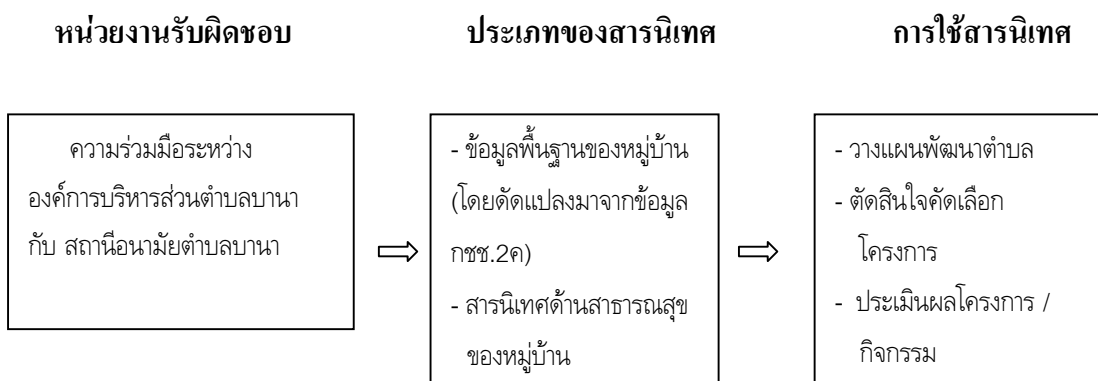
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบนาเกิดกระบวนการจริงในการค้นหาปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน และเกิดความตระหนักในปัญหาที่ตนสำรวจพบทำให้เกิดความคิดที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง

ข้อจำกัด

1. เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ สิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่าย
2. ขาดเอกภาพของระบบสารสนเทศ เพราะแต่ละหน่วยงานต่างกำหนดลักษณะเฉพาะของตน

รูปแบบที่ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลบนาและสถานีอนามัยตำบลบนาสร้างความร่วมมือของการจัดระบบสารสนเทศร่วมกัน โดยที่ระบบสารสนเทศดังกล่าวอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยถือว่าเป็นศูนย์ข้อมูลระดับตำบล แสดงภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการประสานสารสนเทศที่ 2

การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบสารสนเทศ

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของสารสนเทศเพื่อการพัฒนาเป็นอย่างดี

2. ทั้งสองหน่วยงานต้องร่วมกันทำข้อตกลงเบื้องต้นของวัตถุประสงค์และขอบข่ายของสารนิเทศที่จัดเก็บ

3. ระบบสารนิเทศดังกล่าวควรอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะเป็นศูนย์ข้อมูลระดับตำบล

ข้อดี

1. เป็นการสร้างกลไกในการประสานงานระหว่างระหว่างองค์กรและจะทำให้มีการใช้สารนิเทศที่มีอยู่อย่างเป็นประโยชน์มากขึ้น

2. เกิดการบูรณาการระบบสารนิเทศในชุมชนระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับสถานีอนามัยตำบลบานา ทำให้สารนิเทศชุมชนมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น

3. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเกิดกระบวนการจริงในการค้นหาปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน และเกิดความตระหนักในปัญหาที่ตนสำรวจพบ และเกิดความคิดที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง

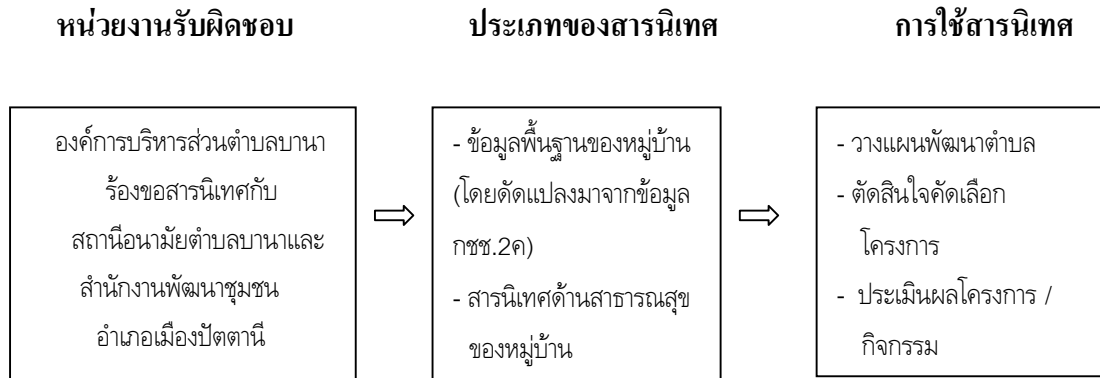
ข้อจำกัด

1. เกิดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ สิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะสถานีอนามัยตำบลต้องดำเนินงานเกี่ยวกับระบบสารนิเทศสาธารณสุขซ้ำซ้อนทั้งในหน่วยงานของตนและในองค์การบริหารส่วนตำบล

รูปแบบที่ 3 การร้องขอสารนิเทศจากหน่วยงานอื่น โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาร้องขอสารนิเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของตนกับหน่วยงานที่ดำเนินงานคล้ายคลึงกับ

องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ สถานีอนามัยตำบลบานา และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปัตตานี จากนั้นก็จะนำมาประมวลผลให้เป็นสารนิเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาเอง

ภาพประกอบ 15 รูปแบบการประสานงานเทศบาลที่ 3

การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบสารนิเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับระบบสารนิเทศขององค์กร ไว้ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของสารนิเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างดี
2. องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบสารนิเทศของตนที่ชัดเจน
3. จัดเตรียมบุคลากรผู้รับผิดชอบงาน
4. ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่ร้องขอสารนิเทศ
5. ในเบื้องต้น ระบบการจัดเก็บสารนิเทศอาจเป็นวิธีที่ทำด้วยมือ โดยแยกเก็บตามหัวเรื่องของสารนิเทศนั้น ๆ

ข้อดี

1. ขจัดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บและการใช้ประโยชน์สารนิเทศ อีกทั้งยังช่วยประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและจัดเก็บสารนิเทศซ้ำซ้อน

ข้อจำกัด

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่เกิดกระบวนการจริงในการค้นหาปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน เพราะไม่ได้สำรวจและจัดเก็บสารนิเทศชุมชนด้วยตนเอง

การปฏิบัติการวิจัย

ในขั้นตอนดังกล่าวผู้วิจัยได้ประสบกับข้อจำกัดของการนำรูปแบบสารนิเทศมาปฏิบัติการในองค์การบริหารส่วนตำบลบานาหลายประการ โดยที่สามารถประมวลงานภาคสนามได้พอสังเขปได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก การเปลี่ยนวาระการดำรงตำแหน่งของสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติการวิจัยเป็นเวลาเกือบ 5 เดือน แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คณะกรรมการบริหารฯ ยังคงเป็นกลุ่มบุคคลเดิม โดยมีการเปลี่ยนแปลงแค่จำนวนและตำแหน่งเท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างเดิม

นายเวอาฮี แม่ตีเม๊ะ	ประธานกรรมการบริหาร
นายนักท์ แวสะแม	เลขานุการคณะกรรมการบริหาร
นายเจ๊ะเซะ สาเล็ง	กรรมการบริหาร
นายมะรอยี เจ๊ะหน๊ะ	กรรมการบริหาร
นายอาแซ เจะเอาะ	กรรมการบริหาร
นายยาลี เจะโวะ	กรรมการบริหาร
นายประเสริฐ เบญญาทาจ	กรรมการบริหาร

โครงสร้างใหม่

นายนักท์ แวสะแม	ประธานกรรมการบริหาร
นายมะรอยี เจ๊ะหน๊ะ	กรรมการบริหาร
นายยาลี เจะโวะ	กรรมการบริหาร

ประการที่สอง เนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กล่าวไว้ว่า “เพื่อนำเสนอรูปแบบการประสานสารนิเทศระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนร่วมกัน โดยนำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ก) ข้อมูลสถิติและตัวเลข ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา รวมทั้งข้อมูลจากบัญชี 1-6 และคลังข้อมูลสาธารณสุขของสถานีอนามัยตำบลบานา เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและนำสารนิเทศที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นทำให้เกิดประโยชน์ที่ประหยัด และไม่ซ้ำซ้อน”

ในเบื้องต้นผู้วิจัยไม่สามารถนำเสนอรูปแบบการประสานงานนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลบานาและสถานีอนามัยตำบลบานาได้ ด้วยข้อจำกัดของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ดังนี้

1. ในเบื้องต้นผู้วิจัยขอความร่วมมือไปยังสถานีอนามัยตำบลบานาเพื่อขอให้นักวิชาการสาธารณสุขมาเป็นพี่เลี้ยงและเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานาในประเด็นของการหารูปแบบการประสานงานนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนร่วมกัน เนื่องจากคณะกรรมการบริหารฯขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องของสารนิเทศ ในประเด็นดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้เพราะนักวิชาการสาธารณสุขติดภาระกิจประจำในสถานีอนามัย ทำให้การประสานงาน การนัดหมายเวลา และการหาเวลาว่างที่ตรงกันไม่ค่อยได้ เป็นผลทำให้การปฏิบัติงานวิจัยไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร นอกจากนี้นักวิชาการสาธารณสุขได้ขอย้ายไปปฏิบัติงาน ณ สถานีอนามัยจังหวัดพังงาในเวลาต่อมา ทำให้ผู้วิจัยต้องร้องขอให้หัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานามาเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักแทน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังคงประสบกับข้อจำกัดการติดภาระกิจประจำของหัวหน้างานสถานีอนามัย

2. ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจงานประจำของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ทำให้การประสานงาน การดำเนินงานและการนัดหมายต่าง ๆ เป็นไปด้วยความยากลำบาก เป็นผลทำให้การปฏิบัติการวิจัยไม่ต่อเนื่อง

3. คณะกรรมการบริหารฯ ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านงานสารนิเทศ ทำให้ยากลำบากในการอธิบายหรือหาข้อสรุปในบางประเด็น และไม่สามารถระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ได้

4. คณะกรรมการบริหารฯ ทุกคนยังมองไม่เห็นประโยชน์ของการปฏิบัติการวิจัยนี้ ไม่คิดว่าบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสาธารณสุขตามที่ระบุไว้ในกฎหมายและการใช้สารนิเทศที่เป็นตัวชี้วัดสถานสุขภาพของชุมชนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่ใช่งานของสถานีอนามัยโดยเฉพาะ

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับตัวของผู้วิจัยเอง เนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกซึ่งไม่ได้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลบานาทำให้ไม่สะดวกต่อการจัดการในบางประเด็นได้

ประการที่สี่ ต้นผู้วิจัยไม่สามารถนำรูปแบบมาใช้ในกระบวนการ “การนำสารนิเทศมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของตำบลและความต้องการของตำบล” ซึ่งเป็นระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยแนวทางการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ได้จัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2542 และแผนพัฒนาตำบลห้าปีขององค์กรไปแล้วเมื่อประมาณเดือนตุลาคม 2541 (ผู้วิจัยเข้าดำเนินงานภาคสนามเมื่อ กุมภาพันธ์ 2542)

จากนั้นผู้วิจัยพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการโดยนำรูปแบบสารนิเทศมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2543 และเพื่อให้ทราบการปฏิบัติการจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลทั้ง 2 ประเภท ผู้วิจัยจึงปรึกษาและเรียนถามความเห็นเรื่องนี้กับนายนิพัทธ์ แวสะแม ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ได้ให้ข้อมูลว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานาจะเริ่มทำแผนพัฒนาห้าปีก่อน โดยที่ขั้นตอนดังกล่าวส่วนใหญ่จะทำการคัดลอกจากแผนพัฒนาฉบับก่อน ๆ บางส่วนที่ปรับเปลี่ยนคือส่วนของการกำหนดโครงการ งาน และกิจกรรมในการพัฒนาตำบล เมื่อแผนพัฒนาห้าปีเสร็จสมบูรณ์แล้ว ก็จะจัดทำแผนพัฒนาประจำปีต่อไป ลักษณะแผนประจำปีจะแตกต่างจากแผนพัฒนาห้าปีเฉพาะในส่วนที่เป็นแนวทางการพัฒนาโครงการ/งานประจำปีเท่านั้น

ในส่วนเกี่ยวกับการกำหนดปัญหาและความต้องการของตำบลนั้นได้มาจากที่ไหน ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวอย่างตรงไปตรงมาว่า “ไม่เคยใช้ข้อมูลจากที่ไหนเลย เพราะใช้ไม่เป็นและที่ผ่านมาก็ไม่เคยใช้” ขั้นตอนของการกำหนดสภาพปัญหาในแผนพัฒนาจะคัดลอกต่อ ๆ กันมา และส่วนใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานในลักษณะการพัฒนาสร้างโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าระดับลึกอื่น ๆ” อีกทั้งยังให้คำแนะนำเพิ่มเติมว่า หากผู้วิจัยจะนำระบบสารนิเทศมาปฏิบัติการกับขั้นตอนการจัดทำแผนดังกล่าวคงจะไม่ได้ผล เพราะผู้จัดทำแผนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลในการจัดทำแผนเลย อีกทั้งแผนพัฒนาประจำปี 2543-2544 องค์การบริหารส่วนตำบลบานาได้จัดทำล่วงหน้าแล้ว เนื่องด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเล็งแนวคิดที่จะปฏิบัติการวิจัยในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา

ประการที่ห้า ผู้วิจัยไม่สามารถนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นได้มาจากขั้นตอนการวินิจฉัย ได้ทั้ง 6 ตัวแปรการวิจัย เพราะบางตัวแปรอยู่นอกขอบข่ายวัตถุประสงค์การวิจัยและนอกเหนือสารนิเทศศาสตร์ ตัวแปรที่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติการวิจัย ได้แก่

1. รูปแบบการดำเนินงาน
2. ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

3. นโยบายด้านงานสารนิเทศ
4. ความรู้พื้นฐานในการจัดการสารนิเทศ

และตัวแปรที่สามารถนำข้อเสนอแนวทางแก้ไขมาเป็นตัวแบบได้ 2 ตัวแปร คือ

1. เนื้อหาสารนิเทศที่จัดเก็บ
2. ระบบการจัดเก็บสารนิเทศ

การแก้ปัญหาในภาคสนามของผู้วิจัย

เนื่องด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ของงานภาคสนามดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในขั้นตอนการประเมินผลโครงการ งาน และกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ด้วยเหตุผลที่ว่าโครงการ งาน และกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่งในวงจรแผน ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาเพื่อการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งของชุมชน ให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของแผน

ในส่วนของข้อมูลภาคสนามประเด็นต่าง ๆ ในขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัย เป็นผลมาจากการร่วมกันพิจารณาและวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา สาเหตุที่มีประธานกรรมการบริหารฯ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว เพราะคณะกรรมการบริหารฯ อีก 2 คน ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยให้เหตุผลว่า ตนไม่มีความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับสารสนเทศและไม่สามารถปลีกตัวจากงานประจำเพื่อมาปฏิบัติการวิจัยนี้ร่วมกับผู้วิจัยได้

วิธีการปฏิบัติการวิจัย

ตัวแปรที่นำมาปฏิบัติการ คือ เนื้อหาสารสนเทศและระบบการจัดเก็บ ส่วนรูปแบบที่ใช้คือรูปแบบที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลบานาร้องขอสารสนเทศจากหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจสอดคล้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ซึ่งได้แก่ สถานีอนามัยตำบลบานาและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยมีเหตุผลของการเลือกรูปแบบที่ 3 คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจงานประจำของหัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบานาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ทำให้การติดต่อประสานงาน การดำเนินงานและการนัดหมายต่าง ๆ นั้นเป็นไปด้วยยาก

2. คณะกรรมการบริหารฯขาดความรู้และประสบการณ์ด้านงานสารสนเทศ ทำให้ยากลำบากในการร่วมกันระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสารสนเทศได้

ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกรูปแบบการประสานสารสนเทศแบบที่ 3 ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่รูปแบบที่เหมาะสมที่สุด อย่างไรก็ตามรูปแบบดังกล่าวก็สามารถเป็นรูปแบบนำร่องเพื่อริเริ่มให้เกิดระบบสารสนเทศในองค์การบริหารส่วนตำบลบานา อนึ่ง หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในทุก ๆ ด้านแล้ว องค์การก็จะสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการประสานสารสนเทศโดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตรต่อไป

ลักษณะของการปฏิบัติการจะนำสารสนเทศมาใช้ในขั้นตอนการประเมินผลโครงการเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งในปริมาณและคุณภาพของงานหรือไม่

ประเภทของการประเมินผลโครงการ กระทำได้ดังนี้

1. การประเมินผลโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินการหรือการประเมินผลพื้นฐาน เป็นการประเมินสภาพพื้นที่และความต้องการของชุมชน
2. การประเมินผลโครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการ เป็นการประเมินเพื่อติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน โดยผ่านกระบวนการแนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและประสานงานต่าง ๆ
3. การประเมินผลโครงการภายหลังจากที่การดำเนินงานของโครงการสิ้นสุด เป็นการประเมินเพื่อศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานโครงการว่าเกิดผลการปฏิบัติงาน ผลกระทบ ผลข้างเคียง ปัญหา และข้อเสนอแนะ

โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการปฏิบัติการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกโครงการจำนวน 6 โครงการ ได้แก่ (รายละเอียดของแต่ละโครงการอยู่ในภาคผนวก ง)

1. โครงการลานกีฬาเอนกประสงค์ระดับตำบล
2. โครงการรณรงค์บ้าน ชุมชน และโรงเรียน ปลอดภัยภัย ปี 2541
3. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ
4. โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน
5. โครงการ อบต. พบประชาชน
6. โครงการ อบต. บานา เมืองน่าอยู่

หมายเหตุ : โครงการ 1, 2 เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้ว

โครงการ 3, 4 เป็นโครงการกำลังดำเนินการ

โครงการ 5, 6 เป็นโครงการที่ยังไม่ได้ดำเนินการ

และในประเด็นของการใช้ข้อมูลและสารสนเทศในขั้นตอนการวางโครงการ ผู้วิจัยนำเสนอไว้ดังนี้

1. สารสนเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา ในขั้นตอนแรกจะต้องมีการศึกษาให้เข้าใจถึงสภาพพื้นที่ที่จะพัฒนา ศักยภาพ ตลอดจนข้อจำกัดของการพัฒนาสารสนเทศที่ต้องการในขั้นตอนนี้จะเป็นสารสนเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ภายภาพ สภาพแวดล้อม เป็นต้น

2. สารนิเทศสำหรับวางวัตถุประสงค์ของโครงการ หลังจากที่ได้วิเคราะห์ปัญหา สักยภาพ และข้อจำกัดต่าง ๆ แล้ว ต่อไปจะกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ว่าจะแก้ไขปัญหาอย่างไร ตามขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

3. สารนิเทศสำหรับการดำเนินการโครงการ ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีข้อมูลและสารนิเทศเกี่ยวกับรายละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนและระยะเวลาของโครงการ

4. สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินโครงการ ในขั้นตอนนี้จะต้องติดตามความก้าวหน้าของโครงการ สารนิเทศในขั้นตอนนี้จะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของโครงการสำหรับการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล

ผลจากการศึกษาและวิเคราะห์การใช้ข้อมูลและสารนิเทศในการกำหนดกลวิธีการวางโครงการเพื่อพัฒนาทั้ง 6 โครงการตัวอย่างดังกล่าว ผู้วิจัยแสดงได้ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 การวิเคราะห์โครงการ

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
1. โครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล	<p>ไม่ปรากฏในตัวโครงการ สารนิเทศที่จำเป็นในขั้นตอนนี้ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายในหมู่บ้าน - จำนวนสนามกีฬา/ ลานกีฬาในหมู่บ้าน - ข้อมูลการเสพยาเสพติดในหมู่บ้าน (เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลบนา ให้เหตุผลว่าการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นการดึงเยาวชนและประชาชนให้ห่างไกลยาเสพติด) 	<p>ไม่ปรากฏในตัวโครงการ สารนิเทศที่จำเป็นในส่วนนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์ปัญหาข้างต้นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบนา จะแก้ปัญหาอย่างไรตามขีดความสามารถขององค์กร</p>	<p>สารนิเทศที่ปรากฏในตัวโครงการ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนพื้นที่ในการก่อสร้าง - ระยะเวลาในการก่อสร้าง - งบประมาณในการก่อสร้าง 	<p>ไม่ปรากฏในตัวโครงการ สารนิเทศที่จำเป็นในส่วนนี้ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ออกกำลังกาย และผู้เล่นกีฬาในลานกีฬา - จำนวนผู้เสพยาเสพติดในปัจจุบันและย้อนหลัง

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
2. โครงการรณรงค์บ้านชุมชนและโรงเรียนปลอดยุงลาย ปี 2541	<p>ไม่ปรากฏสภาพการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของชุมชนมานานแต่อย่างใดสารนิเทศที่จำเป็นในส่วนนี้ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในหมู่บ้านมีประชากรร้อยละเท่าไรที่พบผู้ป่วยไข้เลือดออกปัจจุบันและย้อนหลัง - การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย - การใช้ยาฆ่าแมลง (กำจัดยุงลาย) - การใช้ยาทำลายลูกน้ำยุงลาย (ทราย Abate) 	<p>ไม่ปรากฏในตัวโครงการเพราะในกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาขาดสารนิเทศที่จำเป็นในประเด็นที่กล่าวไว้ข้างต้น</p>	<p>สารนิเทศที่ปรากฏได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิธีดำเนินการ - ระยะเวลา - งบประมาณ 	<p>ปรากฏชัดเจน</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
3. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ	ระบุสภาพการชำรุดของถนนและสภาพแวดล้อมของชุมชน	วัตถุประสงค์ข้อ 1, 3 ชัดเจน ส่วนข้อที่เหลือเป็นการกล่าวขึ้นอย่างลอย ๆ เพราะในส่วนของวิเคราะห์ปัญหาประกอบการกำหนดหลักการและเหตุผลโครงการนั้นไม่ได้ชี้ให้เห็นถึงสารนิเทศทางด้านเศรษฐกิจในหมู่บ้านแต่อย่างใด	ระบุไว้ชัดเจน	ไม่ปรากฏในตัวโครงการ แต่การประเมินทำได้โดย <ul style="list-style-type: none"> - สัมภาษณ์ความพึงพอใจของชาวบ้าน - สัมภาษณ์สภาพการจราจรในเส้นทางดังกล่าวภายหลังสิ้นสุดโครงการ

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
4. โครงการก่อสร้างถนนคสล. ภายในหมู่บ้าน	ปรากฏข้อมูลสภาพของถนนในหมู่บ้านที่ 2 แต่ยังไม่มีการสำรวจที่เป็นตัวชี้วัดปัญหาสุขภาพของประชาชนในหมู่บ้านที่ 2, 3 ตำบลบานา	ไม่ปรากฏสารนิเทศดังกล่าวเลย เพียงแต่เป็นการกล่าวขึ้นอย่างลอย ๆ เท่านั้น	มีระบุไว้ในตัวโครงการ	ไม่มีระบุแนวทางการประเมินโครงการแต่อย่างใด การประเมินดังกล่าวอาจทำได้โดย <ul style="list-style-type: none"> - สัมภาษณ์ความพึงพอใจของชาวบ้าน - ภาวะการป่วยเป็นโรคระบบทางเดินหายใจของชาวบ้านหมู่บ้านที่ 2, 3 ตำบลบานา ทั้งปัจจุบันและย้อนหลัง - สัมภาษณ์สภาพการจราจรในเส้นทางดังกล่าว ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการ

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
5. โครงการ อบต. พบประชาชน	<p>ไม่ปรากฏสารนิเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบานาซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะพัฒนาแต่อย่างไร สารนิเทศดังกล่าว ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายได้และการมีงานทำของประชาชนในหมู่บ้านในตำบลบาน - สาธารณสุขและการอนามัยของชุมชนบานา 	<p>การตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ได้มาจากการใช้สารนิเทศในการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบานาแต่อย่างไร</p>	ปรากฏในตัวโครงการ	<p>ไม่ปรากฏในตัวโครงการผลสำเร็จของโครงการสามารถวัดได้จาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนประชากรมีรายได้และงานทำเพิ่มขึ้น - อัตราการลดลงของการเกิดโรคและการเจ็บป่วยของชุมชนบานา

ตาราง 5 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา	สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์	สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	สารนิเทศสำหรับการติดตามและประเมินผล
6. โครงการ อบต. บานา เมืองนำอยู่	ไม่ปรากฏสารนิเทศทางด้านสังคมและเศรษฐกิจและทางด้านสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนบานาแต่อย่างใด	ไม่ปรากฏอยู่ในตัวโครงการ เพราะในกระบวนการการวิเคราะห์สภาพปัญหา ขาดสารนิเทศที่จำเป็นในเรื่องดังกล่าว	ปรากฏอยู่ในตัวโครงการ	ไม่ได้ระบุไว้ในตัวโครงการ การประเมินโครงการนี้ สารนิเทศที่เป็นตัวชี้วัดได้ดี คือ - ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนบานาลดน้อยลง

วิธีการได้มาซึ่งรูปแบบสารนิเทศของแต่ละโครงการนั้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลบนา จะทำหนังสือราชการเพื่อขอใช้บริการดังกล่าวจากทางสถานีอนามัยตำบลบนา และ สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองปัตตานี จากนั้นจะให้ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลบนาเป็นผู้รับส่งเอกสาร (Messenger) โดยวิธีการบันทึกเพิ่มข้อมูลลงบนแผ่นดิสเกตต์

โดยที่บุคคลกรผู้รับผิดชอบงาน ได้แก่

1. ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนา เป็นผู้ดำเนินการขอใช้สารนิเทศดังกล่าวกับหัวหน้างานสถานีอนามัยตำบลบนาและพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี
2. พนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบนา เป็นผู้ที่ทำหน้าที่จัดเก็บสารนิเทศระบบการจัดเก็บสารนิเทศ มี 2 วิธี คือ
 1. จัดเก็บเป็นรูปเล่ม
 2. จัดเก็บเป็นแฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งในลักษณะการบันทึกลงในฮาร์ดดิสก์และแผ่นดิสเกตต์และก่อนที่จะนำรูปแบบสารนิเทศไปปฏิบัติการวิจัยในองค์การบริหารส่วนตำบลบนา ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดของประธานกรรมการบริหารฯ ในฐานะที่เป็นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนา ประเด็นของแนวคิดต่าง ๆ ได้แก่

1. การศึกษาแนวคิดของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนาต่อโครงการพัฒนาขององค์กร
2. การศึกษาแนวคิดของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนาต่อการใช้สารนิเทศเพื่อการวางแผนโครงการ

1. การศึกษาแนวคิดของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนาต่อโครงการพัฒนาขององค์กร

การศึกษาแนวคิดของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบนาต่อโครงการดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 2 ประเด็น คือ ความเป็นมาหรือการเกิดขึ้นของโครงการ และการประเมินโครงการ ซึ่งปรากฏผลการศึกษาในแต่ละโครงการ ดังนี้

โครงการลานกีฬาอนุเคราะห์ระดับตำบล

ประธานกรรมการบริหารฯให้ข้อมูลว่า โครงการนี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากตำบลบนาไม่มีศูนย์กีฬาประจำตำบล ในแต่ละครั้งของการจัดกิจกรรมกีฬา ทางชุมชนต้องมาขอใช้สนามกีฬากลางของจังหวัดหรือไม่ก็ใช้สนามของโรงเรียนในชุมชน ทำให้เกิดความไม่สะดวก ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลบนาเห็นการใช้ประโยชน์ที่ดินจำนวน 28 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินหลวงและเป็นที่ย่างเปล่าขาดการใช้ประโยชน์ ดังนั้นจึงตัดสินใจจัดทำโครงการสร้างลานกีฬาดังกล่าวขึ้น โดยการขอ

รับการสนับสนุนงบประมาณจากภารกิจพาแห่งประเทศไทยเขต 9 ปีตตานี โดยมีผลที่คาดว่าจะได้รับที่สำคัญคือ การดึงเยาวชนให้ออกมาจากยาเสพติดต่าง ๆ ซึ่งตอนนี้ตำบลบานาประสบปัญหาเรื่องนี้มาก โดยที่ประธานกรรมการบริหารฯบอกสาเหตุของรับรู้ปัญหานี้ว่า เพราะตนเป็นคนในพื้นที่และคลุกคลีอยู่กับเยาวชนพวกนี้

เมื่อผู้วิจัยสอบถามถึงวิธีการประเมินโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการมาแล้วเป็นอย่างไรบ้าง ประธานกรรมการบริหารฯกล่าวว่า “ที่เป็นแนวทางปฏิบัติทางวิชาการนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่เคยกระทำ แต่เรารู้ได้โดยการสัมผัสชาวบ้านและจากสิ่งที่เราเห็นด้วยตา”

และได้ถามถึงผลสำเร็จของโครงการภายหลังเสร็จสิ้นโครงการว่าเป็นอย่างไร ประธานกรรมการบริหารฯตอบว่า “โครงการดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จเพราะเราขาดการควบคุมสนาม (ซ่อมบำรุง) ไม่มีการตั้ง

งบประมาณในส่วนของการดูแลและบำรุงรักษา อีกทั้งสนามยังไม่เคยได้ใช้เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ” และยังคงกล่าวอ้างว่า “การจัดกิจกรรมทำให้สนามเกิด”

โครงการรณรงค์บ้าน ชุมชน และโรงเรียน ปลอดภัยวัย 2541

โครงการนี้เกิดขึ้นตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยที่สถานีอนามัยตำบลบานา ร้องขอการสนับสนุนโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะต้องดำเนินการในชุมชนต่อไป

สำหรับแนวทางในการประเมินโครงการดังกล่าว ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวว่า สถานีอนามัยคงต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่มีการประเมินโครงการดังกล่าวแต่อย่างใด)

เมื่อผู้วิจัยขออนถามว่า หากในส่วนที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องประเมิน จะรู้ได้จากอะไรบ้าง ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวว่า “ถ้าคนป่วยเยอะ หมายความว่ายุ่งคลาวยังชุกชุมอยู่โครงการก็ล้มเหลว”

โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ

ประธานกรรมการบริหารฯ เล่าให้ฟังว่า “ก่อนหน้านี้ ถนนดังกล่าวเป็นถนนลูกรังมาก่อน เรา (องค์การบริหารส่วนตำบลบานา) มีนโยบายที่จะไม่ให้มีถนนลูกรังในทุกหมู่บ้าน” เมื่อผู้วิจัยถามถึงเกณฑ์การเลือกพิจารณาถนนให้เป็นคอนกรีตนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมีวิธีการอย่างไร ประธานกรรมการฯ ตอบว่า “เลือกหมู่บ้านที่มีการสัญจรมากที่สุดและรองลงตามลำดับ โดยพิจารณาจำนวนประชากรของแต่ละหมู่บ้านมาวิเคราะห์กับการตัดสินใจลงโครงการ”

ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ของโครงการดังกล่าว ที่ระบุไว้ว่าใช้เป็นเส้นทางในการนำสินค้าทางการเกษตรออกไปจำหน่ายยังตลาดในตัวจังหวัดนั้น ผู้วิจัยมีความสงสัยว่าหมู่บ้านดังกล่าวทำการเกษตรด้วยหรือไม่และองค์การบริหารส่วนตำบลทราบได้อย่างไร ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวว่า “เป็นการสร้างภาพให้โครงการมีน้ำหนักขึ้น แท้จริงนะไม่มีหรอก”

เมื่อผู้วิจัยถามถึงวิธีการประเมินโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลและแนวคิดในการประเมินผล ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวว่า “ไม่เคยประเมินโครงการที่ทำ แนวคิดที่น่าจะทำได้คือ ฟังเสียงร้องเรียนหรือวิพากษ์วิจารณ์ของชาวบ้าน โดยดูจากความพอใจ หากทำได้ก็จะทำแบบสอบถามสำรวจความพอใจ”

โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน

โครงการนี้เกิดขึ้นเพราะสภาพถนนชำรุดมาก ชาวบ้านร้องทุกข์มาจำนวนมาก เมื่อผู้วิจัยถามถึงที่มาของการกำหนดวัตถุประสงค์โครงการในข้อที่ 1 เพื่อลดปัญหาสุขภาพระบบทางเดินหายใจแก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ 2 ข้างทางนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมารับทราบข้อมูลมาอย่างไร และจากแหล่งใด คำตอบของประธานกรรมการบริหารฯ คือ “เราพูดลอย ๆ ขึ้นมานะ เพื่อให้โครงการมีน้ำหนักมากขึ้น แต่เราไม่มีข้อมูลที่แน่นอน ชาวบ้านน่าจะเป็นนะผมว่า เพราะฝุ่นเยอะมาก และตัวชาวบ้านที่เป็นโรคนี้จริง ๆ นะ ไม่เคยไปวินิจฉัยกับหมอหรอก” ในส่วนของการประเมินโครงการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลน่าจะใช้วิธีการเดียวกับโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตข้างต้น

โครงการ อบรม. พบประชาชน

จุดประกายของโครงการดังกล่าว เกิดจากการคิดร่วมกันว่าจะทำอย่างไรให้ชาวบ้านรู้จักองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่โครงการจะเป็นตัวช่วยประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนตำบล ประจวบกับการเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยในช่วงนั้น จึงเป็นโอกาสดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะดำเนินโครงการดังกล่าว

ผู้วิจัยได้ถามเกี่ยวกับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับโครงการดังกล่าว ประธานกรรมการบริหารฯ ตอบว่า “ข้อมูลที่เห็นด้วยตาของหมู่บ้าน” เมื่อผู้วิจัยให้ยกตัวอย่างข้อมูลดังกล่าว ประธานกรรมการบริหารฯ ยกตัวอย่างว่า “ความยากจน ความไม่มีกินในหมู่บ้าน”

ในส่วนของ การประเมิน ประธานฯ กล่าวถึงวิธีการไว้ดังนี้

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ หากมากันเยอะ โครงการก็สำเร็จ
- เสียงสะท้อนจากผู้เข้าร่วมโครงการ
- แบบสอบถาม (หากทำได้)

โครงการ อบต. บานา เมืองน้ำอยู่

โครงการดังกล่าวสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีเป็นเจ้าของโครงการ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเป็นผู้ดำเนินงาน โครงการ จะดำเนินการภายในปีนี้ แต่ไม่ได้ระบุเดือนที่แน่นอน

ในส่วนของการประเมินประชนกรรมากรบริหารฯ กล่าวว่า “หากปัญหาทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของตำบลบานาดีขึ้น หมายความว่าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จ”

จากข้อมูลภาคสนามในประเด็นข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่มีการดำเนินการประเมินโครงการขององค์กรแต่อย่างใด ซึ่งอาจทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบานาประสบกับปัญหา

ดังต่อไปนี้

1. ไม่เกิดการกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการที่ชัดเจน
2. ไม่เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือประโยชน์เต็มที่
3. ไม่เกิดการบรรลุเป้าหมายโครงการ
4. ไม่เกิดการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการและไม่ทำให้โครงการลดความเสียหาย
5. ไม่เกิดการควบคุมคุณภาพงาน
6. ไม่เกิดทางเลือกและการตัดสินใจบริหารของผู้บริหารในองค์กร

2. การศึกษาแนวคิดของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานาต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการวางแผนโครงการ

การศึกษาในประเด็นดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

1. การนิยามข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา
2. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้สารสนเทศในการวางแผนโครงการ
3. ผลกระทบต่อการไม่ใช้สารสนเทศในการวางแผนโครงการ
4. การวิเคราะห์ของผู้วิจัย

การนิยามข้อมูลและสารสนเทศของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา

ประชนกรรมากรบริหารฯ ให้นิยามข้อมูลและสารสนเทศ ไว้ดังนี้

“ข้อมูล คือ เรื่องราวที่กล่าวขึ้นหรืออ้างขึ้นมาอย่างลอย ๆ และไม่มีที่น่าเชื่อถือแต่อย่างใด เช่น การบอกเล่าจากบุคคลที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ข่าวกาหนังสือพิมพ์”

“สารนิเทศ คือ สถิติหรือเรื่องราวที่น่าเชื่อถือที่ตีพิมพ์เป็นเอกสารจากหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น สถิติต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุข หนังสือ ตำรา ต่าง ๆ”

ปัญหาและอุปสรรคของการใช้สารนิเทศในการวางแผนโครงการ

ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวว่า “ที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่เคยมีปัญหาในการใช้สารนิเทศวางแผนโครงการเลย เพราะส่วนใหญ่เน้นสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ส่วนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เป็นแกนนำในเรื่องนี้ ส่วนมากเป็นนโยบายจากกระทรวงสาธารณสุข โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบานารับโครงการมาจากสถานีอนามัยตำบลบานามาอีกครั้ง โดยที่สถานีอนามัยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านข้อมูลและสารนิเทศ เนื่องจากเป็นงานของสถานีอนามัยโดยเฉพาะ”

ประธานกรรมการบริหารฯ กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “ปัญหาใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขณะนี้คือ การขาดระบบข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานภายนอกมาขอข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบานาก็บ้ององค์การบริหารส่วนตำบลบานา เราไม่สามารถหาให้ได้ ในขณะเดียวกันเราก็อยากได้ระบบข้อมูลและสารนิเทศในส่วนนี้มาก แต่มีข้อจำกัดตรงที่ไม่มีผู้ที่มีความรู้มาจัดการในเรื่องนี้”

ประธานกรรมการบริหารฯ เสริมว่า การไม่ใช้สารนิเทศดังกล่าว อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

- องค์การบริหารส่วนตำบลบานาเน้นสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือสารนิเทศ
- ผู้วางแผนโครงการใช้ข้อมูลไม่เป็นและไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าว เพราะส่วนใหญ่วางแผนจากข้อมูลจากการคลุกคลีในชุมชนและจากข้อตกลงกันในที่ประชุม
- การเร่งรีบในการจัดทำโครงการ ส่วนใหญ่รีบใช้งบประมาณให้เสร็จก่อนการสิ้นสุดปีงบประมาณ

ผลกระทบต่อการใช้สารนิเทศในการวางแผนโครงการ

ประธานกรรมการบริหารฯ ให้ข้อมูลในประเด็นดังกล่าว ไว้ดังนี้ “บางโครงการองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่สามารถรับรู้สภาพหรือปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชุมชนหรือบุคคลอีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นการขัดแย้งให้กับชุมชน”

การวิเคราะห์ของผู้วิจัย

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้ใช้

ข้อมูลหรือสารสนเทศในการวางแผนโครงการแต่อย่างใด ในขณะที่แหล่งข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชนมีหลายประเภทด้วยกัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า จากการที่ผู้วางแผนโครงการขององค์การบริหารส่วน-ตำบลบานา ไม่ได้ใช้ข้อมูลและสารสนเทศในกระบวนการดังกล่าวทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

1. ลักษณะการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก ทำให้ความต้องการข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผนพัฒนานี้น้อย
2. ผู้บริหารหรือผู้วางแผนไม่เห็นประโยชน์ในการใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนโครงการ
3. ผู้บริหารไม่เข้าใจในข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนโครงการ
4. การวางแผนโครงการที่ผ่านมาใช้ความรู้สึกของตนเอง หรือข้อมูลที่พบเห็นด้วยตนเอง ในชุมชนหรือตามที่ตกลงกันในที่ประชุม
5. การจัดทำโครงการแบบเร่งด่วน ทำให้ไม่มีเวลาพอสำหรับการจัดหาข้อมูลมาใช้ในการวางแผน

อีกทั้งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า การวางแผนโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเนื่องมาจากการขาดสารสนเทศ เพราะการใช้สารสนเทศเพื่อการวางแผนทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก หากไม่มีสารสนเทศก็จะไม่สามารถวางแผนได้ เนื่องจากกระบวนการวางแผนโครงการไม่สามารถดำเนินการโดยปราศจากสารสนเทศได้ เพราะ

1. ใช้สารสนเทศเพื่อจัดเตรียมโครงการ
2. ใช้สารสนเทศเพื่อติดตามและประเมินผล เพื่อให้ทราบความคืบหน้าของโครงการ การบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
3. ใช้สารสนเทศเพื่อสร้างทางเลือกหรือการตัดสินใจของผู้บริหาร
4. ใช้สารสนเทศเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานขององค์กร
5. ให้บริการสารสนเทศแก่บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่าง ๆ

รูปแบบสารสนเทศที่จะนำมาปฏิบัติการ

เป็นการนำเนื้อหาสารสนเทศบางส่วนจากแหล่งข้อมูล จปฐ., กชช.2ค, บัญชี 1-6 และคลังข้อมูลสาธารณสุขประจำปี รวมทั้งรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบบันทึกต่าง ๆ แบบสอบถาม เป็นความต้องการของ

ประธานกรรมการบริหารฯ ที่ต้องการจะทราบปัญหา อุปสรรค และผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ จากนั้นก็จะนำรูปแบบทั้งหมดมาปฏิบัติการณ์ในขั้นตอนการประเมินผลโครงการ โดยที่ประเภทของสารนิเทศดังกล่าวได้มาจากวัตถุประสงค์โครงการประจำปี 2541 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษา ดังรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 รูปแบบสารนิเทศของโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
1. โครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล	<p>1. เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง</p> <p>2. เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการจัดแข่งขันกีฬานักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มตำบลบานา</p> <p>3. เพื่อเป็นสนามกีฬากลางในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ</p> <p>4. เพื่อป้องกันการบุกรุกและรักษาพื้นที่ของรัฐเอาไว้</p> <p>5. เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในตอนเย็น</p>	ประชาชนในชุมชนใช้ประโยชน์ลานกีฬามากน้อยเพียงใด	ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ	1. ข้อมูลสถิติของประชาชนที่เข้ามาเล่นกีฬาและออกกำลังกายในลานกีฬา ทั้งสถิติรายวันและสรุปเป็นรายเดือน ซึ่งไม่น้อยกว่า 200/คน / วัน ตามที่ระบุไว้ในเป้าหมายโครงการ	<p>1.1 การสำรวจเฉพาะกิจ โดยการสังเกตการณ์นับจำนวนประชาชนที่เข้ามาเล่นกีฬาและออกกำลังกายในลานกีฬา</p> <p>1.2 การเก็บสถิติของการจัดการแข่งขันกีฬาในลานกีฬาดังกล่าว โดยใช้แบบฟอร์มการขอใช้สนาม</p> <p>1.3 ข้อมูล กชช.2ค (ตัวชี้วัดที่ 34 กิจกรรมทางกีฬา) เพื่อดูสถิติการจัดกิจกรรมกีฬาของตำบลบานาในรอบปีที่ผ่านมา</p>

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศของโครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล มีดังนี้

1. การสำรวจเฉพาะกิจโดยการสังเกตการณ์นับจำนวนประชาชนที่เข้ามาเล่นกีฬาและออกกำลังกายในลานกีฬา โดยใช้แบบฟอร์ม ดังนี้

แบบบันทึกการสังเกต	
วันที่	ช่วงเวลา
ชื่อโครงการ	
.....	
กิจกรรมที่สังเกต	
.....	
.....	
.....	
.....	
สรุปผล	
.....	
.....	

แบบบันทึกดังกล่าว องค์กรบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการทำขึ้นเพื่อใช้ในการรวบรวมสถิติของประชาชนในชุมชน ผู้เข้ามาเล่นกีฬาและออกกำลังกายในลานกีฬา โดยทำการสรุปเป็นสถิติรายวันและรายเดือน เพื่อนำสถิติดังกล่าวมาประเมินผลสำเร็จของโครงการ หากมีผู้เข้ามาในสนามมากกว่า 200 คน / วัน ตามที่ระบุไว้ในเป้าหมาย ถือว่าโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ

2. การเก็บสถิติของการจัดการแข่งขันในลานกีฬาดังกล่าว โดยใช้แบบฟอร์มการขอใช้สนาม ดังนี้

แบบฟอร์มการขอใช้สนามกีฬา องค์การบริหารส่วนตำบลบานา	
วัน / เดือน / ปี	
ชื่อ-สกุล / ชื่อหน่วยงานผู้ขอใช้บริการ	
.....	
สังกัด	
.....	
วัตถุประสงค์ในการใช้	
.....	
.....	
วัน / เดือน / ปี ที่ใช้	เวลาที่ใช้
.....
หมายเหตุ	
.....	
.....	
.....	
ผู้อนุญาต	
...../...../.....	

แบบฟอร์มดังกล่าว ใช้เก็บสถิติการจัดแข่งกีฬา ณ สนามกีฬาดังกล่าวของประชาชนในชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ โดยนำสถิติดังกล่าวมาประเมินผลสำเร็จของโครงการ รวมทั้งทำให้ทราบว่าการประชาสัมพันธ์เมื่อสิ้นสุดโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาต่อหน่วยงานอื่น ๆ นั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

3. ข้อมูล กชช.2ค (ตัวชี้วัดที่ 34 กิจกรรมทางกีฬา) เพื่อคู่มือจัดการจัดกิจกรรมกีฬาของตำบลบานาในรอบปีที่ผ่านมา แสดงได้ดังตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ข้อมูล กชช.2ค (ตัวชี้วัดที่ 34 กิจกรรมทางกีฬา)

กชช.2ค ปี 2541	หมู่ที่ 1 บ้านสุไหง ปาแน	หมู่ที่ 2 บ้านบานา	หมู่ที่ 3 บ้านบานา	หมู่ที่ 4 บ้านกำแพง รง	หมู่ที่ 5 บ้านคูวิง	หมู่ที่ 6 บ้านจือโระ	หมู่ที่ 7 บ้านปากา ปาเตะ	หมู่ที่ 8 บ้านยูโย	หมู่ที่ 9 บ้านแหลม นก
(34) กิจกรรมทาง การกีฬา (จำนวน ครั้ง/ปี)	2	2	-	-	2	2	1	2	1

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

หมายเหตุ : เดิมผู้วิจัยเริ่มการวิจัยเมื่อตำบลบานามีหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน แต่ต่อมาในเดือนกันยายน 2541 มีหมู่บ้านเพิ่มขึ้นอีก 2 หมู่บ้าน รวมเป็น 11 หมู่บ้าน โดยมีหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่คือ

1. หมู่ที่ 10 บ้านคูแบอีเตะ
2. หมู่ที่ 11 บ้านปาดารอ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเอกสารผลการประเมินระดับการพัฒนาหมู่บ้านตำบลบานาปี 2542 มาใช้เป็นสารนิเทศที่เป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาหมู่บ้านใน ส่วนของการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาของหมู่บ้านดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 ผลการประเมินระดับการพัฒนาหมู่บ้านตำบลบานาปี 2542

หมู่บ้าน	ระดับ การ พัฒนา	โครงสร้างพื้นฐาน				ผลผลิต									สาธารณสุข						แหล่งน้ำ			ความรู้						ทรัพยากร			
		1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	1	2	3	1	2	3	4	5	6	1	2	3	
ม.1 สู่หงปาน	3	3	3	3	1	2	3	3	3		1	1	1	3	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2			2		
ม.2 บานา	2	3	3	3	1	3	3	3			1	1		1	2	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2		2	1		
ม.3 บานา	2	3	3	3	1	2	3	3	3		1	1	1	3	2	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2		1			
ม.4 กำปงตรง	2	3	3	3	1	3	2	3			1	1	1	2	2	2	1	2	3	3	3	2	3	3	3	1	2	2		1			
ม.5 ภูวิง	3	3	3	2	1	2	3	3	3		1	1	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	1		2	2		
ม.6 จือโร	3	3	3	2	1	2	3	3	3		1	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2		2	2		
ม.7 ปากาปาเต	3	3	3	3	1	3	3	3			1	1		3	2	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2					
ม.8 ยูโย	3	3	3	3	1	3	3	3			2	3		2	2	1	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2			1		
ม.9 แหลมนก	3	1	3	3	1	2	2	3			2	1		2	2	1	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2					
รวม 1=	0	1	0	0	9	0	0	0	0	0	0	7	7	3	1	0	5	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1		0	3	1	
2=	3	0	0	2	0	5	2	0	0	0	0	2	1	1	4	9	4	6	3	0	1	0	8	1	0	0	2	6	8		1	3	2
3=	6	8	9	7	0	4	7	9	4	0	0	0	1	1	4	0	0	1	6	9	8	9	1	8	9	9	6	3	0		0	0	0

ตาราง 9 รูปแบบสารนิเทศของโครงการรณรงค์บ้าน ชุมชน และ โรงเรียน ปลอดภัยตาย ปี 2541

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
2. โครงการรณรงค์บ้านชุมชน และโรงเรียนปลอดภัยตาย ปี 2541	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อระดมความร่วมมือระหว่างบุคคลในครัวเรือนชุมชน และ โรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการกำจัดและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย 2. เพื่อลดความชุกชุมของยุงลายอันเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกในบริเวณพื้นที่ที่รับผิดชอบ 3. เพื่อลดอัตราการป่วยและตายจากโรคไข้เลือดออก 	โครงการช่วยลดปัญหาไข้เลือดออกในชุมชน	ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ	ข้อมูลสถิติจำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออกในตำบลบานา ปัจจุบันและย้อนหลัง (พ.ศ. 2539-2543) เพื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่ม/ลดลงภายหลังสิ้นสุดโครงการ	1. ข้อมูลระบาดวิทยา (506) ของสถานีอนามัยตำบลบานา

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศของโครงการรณรงค์บ้านชุมชนและโรงเรียนปลอดภัย
 ยุงลายปี 2541 มีดังนี้

1. ข้อมูลระบาดวิทยา (506) ในส่วนโรคไข้เลือดออก ได้แก่

สรุปสถิติผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2540 – 2542)

ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542	
ป่วย	ตาย	ป่วย	ตาย	ป่วย	ตาย
9	0	15	0	0	0

ข้อมูลระบาดวิทยา (506) ของสถานีอนามัยบ้านช้างต้น ซึ่งเป็นข้อมูลสถิติจำนวนผู้ป่วยไข้เลือดออกในตำบลบ้านปัจจุบันและย้อนหลัง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้างต้น ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการเปรียบเทียบอัตราการเพิ่ม / ลดลง ก่อนและหลังสิ้นสุดโครงการ โดยที่สถิติดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้างต้นสามารถร้องขอได้จากสถานีอนามัยตำบลบ้านช้างต้น

ตาราง 10 รูปแบบสารนิเทศโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
3. โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อแก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ใช้บริการเส้นทางดังกล่าว 3. เพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในสังคมหมู่บ้าน 4. เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อราชการกับอำเภอและจังหวัด 5. เพื่อใช้เป็นเส้นทางในการนำสินค้าทางการเกษตรออกไปจำหน่ายยังตลาดในตัวจังหวัด 	โครงการช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนผู้ใช้บริการเส้นทาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินระหว่างดำเนินการ 2. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน 2. ความพึงพอใจของชุมชนต่อโครงการ 3. สภาพการจราจรในเส้นทางดังกล่าว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บันทึกการทำงาน/ความคืบหน้าโครงการของส่วนโยธาทั้งในด้านการติดตาม การปรับปรุง และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ 2. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง 3. จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 4. สังเกตการณ์สภาพจราจรโดยใช้แบบบันทึกในการเก็บข้อมูล

--	--	--	--	--	--

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศของโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคู
ระบายน้ำ มีดังนี้

บันทึกการทำงาน ความคืบหน้าของโครงการ ซึ่งได้แก่
บันทึกการควบคุมงานจ้างเหมา โดยมีแบบฟอร์มดังนี้

บันทึกการควบคุมงานจ้างเหมา

ส่วนราชการ

.....
ที่ วันที่

เรื่อง รายงานผลการควบคุมงาน
.....
เรียน คณะกรรมการตรวจการจ้าง
ขอรายงานผลการควบคุมงาน ตั้งแต่วันที่ถึงวันที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้รับจ้าง

.....
ตามสัญญา เลขที่.....ลงวันที่.....
ระยะเวลา.....วัน
สิ้นสุดสัญญา วันที่.....ค่าก่อสร้าง.....บาท
งานที่ดำเนินการไปแล้ว

ปัญหา

.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อสั่งการ

ลงชื่อ ผู้ควบคุมงาน

ตำแหน่ง

ลงชื่อ..... ประธานกรรมการตรวจการจ้าง

ตำแหน่ง.....

บันทึกงานควบคุมงานจ้างเหมา เป็นแบบฟอร์มที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบานามีอยู่แล้ว และใช้ในโครงการที่เป็นการจ้างเหมา เช่น การสร้างถนน คูระบายน้ำ เป็นต้น เพื่อทราบความคืบหน้าและปัญหาของโครงการ โดยที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบานาสามารถนำบันทึกดังกล่าวมา พิจารณาปัญหาการดำเนินงาน การต่ออายุ เวลารับ - ส่ง และประกอบการเบิกจ่ายเงิน โครงการ บันทึกดังกล่าว ปรุชานฯ กล่าวว่่า “ องค์กรบริหารส่วนตำบลบานา ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่”

2.2 รายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างเป็นรายวัน แบบฟอร์มที่ใช้ได้แก่

รายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างเป็นรายวัน

โครงการ

ระหว่างวันที่

ว ด ป	รายการที่ทำ	จำนวน คนงาน	อุปกรณ์เครื่องมือ	สภาพดินฟ้า อากาศ	หมายเหตุ

ลงชื่อ ผู้รับจ้าง

ลงชื่อ ผู้ควบคุมงาน

รายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างเป็นรายวัน เป็นแบบบันทึกประจำวัน และนำมาสรุปเป็นรายสัปดาห์ ลักษณะการใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับแบบบันทึกงานควบคุมงานจ้างเหมา

บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง ประกอบด้วย

2.1 ทะเบียนคุมเงินรายจ่ายตามงบประมาณ แบบ สด อด

เป็นบัญชีคุมการจ่ายเงิน โครงการตามปีงบประมาณ โดยพิจารณาตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

2.2 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ซึ่งในแต่ละปีการรับ-จ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาต้องเป็นไปตามงบประมาณ โดยต้องทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

แบบสำรวจความพึงพอใจของชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้

แบบสำรวจความพึงพอใจของชุมชน

ตอนที่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องว่าง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง

เพศ
ชาย
หญิง

อายุ
ต่ำกว่า ปี
ปี
ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ

การดำเนินโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง		ที่น้อยที่สุด
ท่านเห็นว่าสภาพการจราจรสะดวกเป็น อย่างดี ท่านเห็นว่าสภาพผิวจราจรดี ท่านเห็นว่าคูระบายน้ำ ระบายน้ำได้ดี ท่านเห็นว่า อบต บานา ดำเนินการก่อสร้างได้ อย่างรวดเร็ว ท่านเห็นว่า อบต บานา ได้ซ่อมแซมใน ส่วนที่ชำรุดให้เสร็จอย่างรวดเร็ว					

ตอนที่ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

 การพัฒนาถนน

 ปัญหา

 ข้อเสนอแนะ

 การพัฒนาคู ท่อระบายน้ำ

 ปัญหา

 ข้อเสนอแนะ

แบบบันทึกการสังเกตการณ์ คือ แบบบันทึกเช่นเดียวกันกับแบบบันทึกการสังเกตใน
โครงการลานกีฬาอเนกประสงค์ระดับตำบล รายละเอียดอยู่ในหน้า

ตาราง 11 รูปแบบการประสานงานนิเทศโครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
4 โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน	1. เพื่อลดปัญหาสุขภาพระบบทางเดินหายใจให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ 2 ข้างทาง 2. ลดอุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพถนนเป็นหลุมบ่อ 3. ส่งเสริมให้เกิดความสวยงามของชุมชน 4. เป็นเส้นทางที่สะดวกสบายปลอดภัยในการเดินทาง และการใช้รถใช้ถนน	โครงการช่วยให้การจราจรสะดวกขึ้น	1. การประเมินระหว่างดำเนินการ 2. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ	1. การติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน 2. ความพึงพอใจของชุมชนต่อโครงการ 3. สภาพการจราจรในเส้นทางดังกล่าว	1. บันทึกการทำงาน/ความคืบหน้าโครงการของส่วนโยธาทั้งในด้านการติดตาม การปรับปรุง และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ 2. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง 3. จัดเก็บข้อมูลโดยใช้

					แบบสอบถาม 4. สังเกตการณ์สภาพ จราจร โดยใช้แบบ บันทึกในการเก็บข้อมูล
--	--	--	--	--	---

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศโครงการก่อสร้างถนน คสล ภายในหมู่บ้าน

หมายเหตุ ใช้แบบเดียวกันกับโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ

ตาราง 12 รูปแบบการประสานสารนิเทศโครงการ อบต. พบประชาชน

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการ ประเมิน	ประเภทของการ ประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสาร นิเทศ
5. โครงการ อบต. พบประชา ชน	1. เพื่อช่วยเหลือและ บรรเทาความเดือดร้อนแก่ ประชาชนในภาวะ เศรษฐกิจถดถอย 2. เพื่อสนองตอบต่อ นโยบายของรัฐบาล 3. เพื่อประชาสัมพันธ์และ	1. โครงการส่งผลให้เกิด รายได้และการมีงานทำ เพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน 2. ชุมชนบานาคปัญหา ทางด้านสาธารณสุขและ การอนามัย	1. การประเมินพื้นฐาน 2. การประเมินระหว่าง ดำเนินการ	1. สภาพพื้นที่ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสา ธารณสุขการอนามัยของ ชุมชนบานา	1. ข้อมูล กชช.2ค ใน ส่วนของสภาพทั่วไป กลุ่มผลิต รายได้ และการมีงานทำ กลุ่ม สาธารณสุขและการ อนามัย 2. จปฐ. หมวดที่ 1

	<p>สร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชนกับ หน่วยงานราชการเพื่อนำ ไปสู่ความรู้สึที่ดีต่อไป</p> <p>4. เพื่อส่งเสริมและให้ ความรู้ด้านสุขภาพและสา ธารณสุขมูลฐาน</p> <p>5. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนในเขตพื้นที่</p>				สุขภาพดี
--	--	--	--	--	----------

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
			<p>3. การติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน</p> <p>3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ</p>		<p>3. บันทึกการทำงาน/ความคืบหน้าโครงการของส่วนโยธาทั้งในด้านการติดตาม การปรับปรุง และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ</p> <p>4. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง</p> <p>5. แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการ</p>

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศของโครงการ อบต. พบประชาชน มีดังนี้

ข้อมูล กชช ค ในส่วนของสภาพทั่วไป กลุ่มผลผลิต รายได้ และการมีงาน
ทำ กลุ่มสาธารณสุขและการอนามัย โดยมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข

สรุปข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน กชช ค ปี ของทุกหมู่บ้านใน
ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในส่วนของพื้นที่สภาพพื้นที่ทั่วไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ
สังคม และสาธารณสุข การอนามัยของชุมชนบานา สารนิเทศดังกล่าวช่วยให้องค์การบริหารส่วน
ตำบลบานาสามารถประเมินสภาพพื้นที่และความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้แก่

จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

สภาพโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละหมู่บ้าน

สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้าน อันได้แก่ การประกอบอาชีพของชุมชน และสภาพ
แรงงาน

สภาพการอนามัยของหมู่บ้าน อัตราการป่วย การตาย สภาพของสถานพยาบาล
ในชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบานาสามารถใช้สารนิเทศเหล่านั้นไปประกอบการ
ตัดสินใจ

หาแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้นในโครงการ อบต. พบประชาชน

สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ ประจำปี

ในส่วนของหมวดที่

สุขภาพดี ของตำบลบานา มีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข

สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน จปฐ ประจำปี ในส่วน
ของหมวดที่

สุขภาพดี ประชาชนมีสุขภาพอนามัย ของทุกหมู่บ้านในตำบลบานา อำเภอเมือง
จังหวัดปัตตานี

สารนิเทศดังกล่าวช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลบานาทราบถึงสภาพอนามัยของประชาชนในชุม
ชน ซึ่งมี

รายละเอียดมากกว่าในข้อมูล กชช ค และใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาได้
เป็นอย่างดี

บันทึกการทำงาน ความคืบหน้าของโครงการ ได้แก่

3.1 ทะเบียนคุมเงินรายจ่ายตามงบประมาณ แบบ สด เป็น
บัญชีคุมการจ่ายเงิน โครงการตามปีงบประมาณ โดยพิจารณาตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประ
จำปีงบประมาณ

3.2 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบ
ประมาณ

ซึ่งในแต่ละปีการรับ-จ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลบานาต้องเป็นไปตามงบประมาณ โดยที่
ต้องทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการ อบต. พบประชาชน

แบบประเมินผล
โครงการ อบต พบประชาชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ท่านเลือก

สถานภาพส่วนตัว

เพศ

ชาย

หญิง

อายุ ปี

ประเมินกิจกรรม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมครั้งนี้

แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการ อบต. พบประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลบานาสามารถนำมาใช้ในการประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการเป็นอย่างดี ทำให้ทราบว่าประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการพึงพอใจกับโครงการมากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังสามารถนำผลการสำรวจมาศึกษาและวิเคราะห์ว่าเกิดผลกระทบ ผลข้างเคียง ปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินโครงการในครั้งต่อไป

ตาราง 13 รูปแบบการประสานงานนิเทศโครงการ อบต. บานา เมืองนำอยู่

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
6 โครงการ อบต. บานา เมืองนำอยู่	1. เพื่อให้องค์กรชุมชนและประชาชนในตำบลบานาได้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เปิดโอกาสให้องค์กรชุมชนและ 3. เพื่อให้มีการประสานความร่วมมือกันภายในองค์กรบริหารส่วนตำบลบานากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน		1. การประเมินพื้นฐาน 2. การประเมินระหว่างดำเนินการ	1. สภาพพื้นที่ทั่วไปของชุมชน 3. การติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน	1. กชช.2ค ในส่วนของสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน 2. บันทึกการทำงาน/ความคืบหน้าโครงการของส่วนโยธาทั้งในด้านการติดตามการปรับปรุง และปัญหาอุปสรรคของการดำเนินโครงการ 3. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง

ตาราง 13 (ต่อ)

ชื่อโครงการ	วัตถุประสงค์โครงการ	จุดมุ่งหมายของการประเมิน	ประเภทของการประเมิน	ประเภทของสารนิเทศที่ใช้	แหล่งที่มาของสารนิเทศ
			3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ	4. สถิติปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมของประชาชนในชุมชนบานา(ทั้งปัจจุบันและย้อนหลังเพื่อเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นและลดลง)	5. ข้อมูล กชช.2ค กลุ่มสาธารณสุขและการอนามัย 6. แบบรายงานสภาพการสุขภาพอนามัยหมู่บ้านระดับตำบล(08 รบ.3 ต.)

รายละเอียดแหล่งที่มาของสารนิเทศของโครงการ อบต.□□บนา เมืองนำอยู่ มีดังนี้

1. กชช.□□ค ในส่วนของสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

สรุปข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน □กชช.□□ค□□ปี □□□□□□ ของทุกหมู่บ้าน ในตำบลบนา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในส่วนของพื้นที่สภาพพื้นที่ทั่วไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข การอนามัยของชุมชนบนา สารนิเทศดังกล่าวช่วยให้องค์การบริหารส่วน บนาสามารถประเมินสภาพพื้นที่และความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้แก่

□□□□□□ จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน

□□□□□□ สภาพโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละหมู่บ้าน

□□□□□□ สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้าน อันได้แก่ การประกอบอาชีพของชุมชน และ สภาพแรงงาน

□□□□□□ สภาพการอนามัยของหมู่บ้าน อัตราการป่วย การตาย สภาพของสถาน พยาบาลในชุมชน เป็นต้น

และองค์การบริหารส่วนตำบลบนาสามารถใช้สารนิเทศเหล่านั้น โดยเฉพาะสารนิเทศ ทางด้านสภาพการอนามัยของหมู่บ้าน ไปประกอบการตัดสินใจหาแนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้นใน โครงการ อบต.

พบประชาชน

2. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการ □

2.1 ทะเบียนคุมเงินรายจ่ายตามงบประมาณ □แบบ สด□□□□□□อด□□□

เป็นบัญชีคุมการจ่ายเงิน โครงการตามปีงบประมาณ โดยพิจารณาตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

2.2 ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ซึ่งในแต่ละปีการรับ-จ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลบนาต้องเป็นไปตามงบประมาณ โดยต้องทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

3. ข้อมูล กชช.2ค กลุ่มสาธารณสุขและการอนามัย³

4. แบบรายงานสภาพการสุขภาพภิบาลหมู่บ้านระดับตำบล □□□ รบ□□□□□□

ต□□□□ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบรายงานสภาพการสุขภาพิบาลหมู่บ้านระดับตำบล รบ ต เป็นสารนิเทศที่รวบรวมและจัดเก็บโดยสถานีอนามัยตำบลบานา ซึ่งเป็นสารนิเทศที่ครอบคลุมภาวะสุขภาพิบาลหมู่บ้านตำบลบานา องค์การบริหารส่วนตำบลบานาสามารถนำมาใช้ประเมินภายหลังสิ้นสุดโครงการ เพื่อให้ทราบว่าภาวะสุขภาพิบาลของหมู่บ้านเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร สารนิเทศดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลบานา สามารถร้องขอได้จากสถานีอนามัยตำบลบานา

ระยะเวลาในการปฏิบัติการวิจัย

ระยะเวลาในการปฏิบัติการวิจัยอยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2543

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการวิจัย

ในการปฏิบัติการวิจัยนี้ปรากฏปัญหาและอุปสรรค กล่าวสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้
 ปัญหาภาระกิจงานประจำของคณะกรรมการบริหารฯ และการไม่ได้ประจำอยู่ในที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบานา ทำให้ไม่สามารถปลีกตัวมาเข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัย เป็นผลทำให้การระดมความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ มีเพียงเฉพาะผู้วิจัยกับประธานกรรมการบริหารฯ เท่านั้น

การขาดความรู้ความเข้าใจในสารนิเทศเพื่อการวางแผนพัฒนาของคณะกรรมการบริหารฯ ทำให้ไม่สามารถแสดงแนวคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศได้

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของการใช้ภาษาไทยของคณะกรรมการบริหารฯ ทั้งหมดเป็นมุสลิม ทำให้หายที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นอะไร ส่งผลทำให้คณะกรรมการบริหารฯ

เหล่านั้นปฏิเสธการเข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้

การประเมินรูปแบบการประสานสารนิเทศ

อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ ในงานภาคสนามดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในประเด็น

ข้างต้น ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนทั้งในขั้นตอนของการปฏิบัติการวิจัยและการประเมินผลการปฏิบัติการวิจัย ซึ่งจากเดิมขั้นตอนการประเมินผล มีดังนี้

1. ประเมินความพึงพอใจการใช้ข้อมูลและสารนิเทศจากรูปแบบการประสานสารนิเทศของสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลบานา คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลบานา หลังสิ้นสุดการดำเนินการทั้งหมด (Summative Evaluation)

2. ประเมินผลรูปแบบการประสานงานนิเทศที่ได้จากการปฏิบัติการวิจัย โดยสัมภาษณ์
ความคิดเห็นของนักวิชาการสาธารณสุขระดับตำบล จังหวัดปัตตานี

และขั้นตอนที่ได้ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ของงานภาคสนาม มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ประเมิน

ผู้ประเมิน คือ ผู้วิจัย โดยประเมินสถานการณ์การใช้สารนิเทศที่เป็นรูปแบบการประสาน
งานนิเทศมาใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การใช้แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบานา เพื่อทราบ
ประสิทธิผลของรูปแบบ

2. การสังเกต การสังเกตเป็นการเทคนิควิธีที่ใช้ควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการ
ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังใช้วิธีการขอดูหลักฐานเชิง
ประจักษ์ที่เป็นผลิตผลของรูปแบบการวิจัยประกอบกันด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content Analysis)

การประเมินประเมินผลรูปแบบการประสานงานนิเทศ

ประเมินการใช้สารนิเทศในขั้นตอนการวางแผนโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล
บานา โดยการศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลใน 2 ลักษณะ คือ การ
เปลี่ยนแปลงของโครงการทั้ง 6 โครงการ ก่อนการปฏิบัติการวิจัยและหลังการปฏิบัติการวิจัย อนึ่ง
สารนิเทศตามขั้นตอนการวางแผนโครงการ ได้แก่ สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา สารนิเทศ
สำหรับการวางวัตถุประสงค์ สารนิเทศสำหรับการดำเนินการพัฒนา และสารนิเทศสำหรับการคิด
ตามและการประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการดูประสิทธิภาพของรูปแบบการประสาน
งานนิเทศที่น่าเสนอ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อจะได้เสนอแนะในการนำรูปแบบนี้ไปขยายผล
ต่อไป

รายละเอียดของการประเมินผลการใช้รูปแบบการประสานงานนิเทศในแต่ละโครงการ
แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 14 การประเมินผลการใช้รูปแบบการประสานงานเทศบาลในแต่ละโครงการ

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
<p>1. โครงการลานกีฬา อเนกประสงค์ระดับ ตำบล</p> <p>1.1 สารนิเทศ สำหรับการวิเคราะห์ ปัญหา</p> <p>1.2 สารนิเทศ สำหรับการวางวัตถุประสงค์</p> <p>1.3 สารนิเทศ สำหรับการดำเนินการ</p> <p>1.4 สารนิเทศ สำหรับการติดตามและ ประเมินผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏสารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนแต่อย่างใด - ไม่ปรากฏสารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์ของโครงการแต่อย่างใด - สารนิเทศที่ปรากฏได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนพื้นที่ในการก่อสร้าง - ระยะเวลาในการก่อสร้าง - งบประมาณในการก่อสร้าง - สารนิเทศที่ใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการที่ระบุไว้ในโครงการ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการทุกสัปดาห์จนแล้วเสร็จ 2. ติดตามและรวบรวมสรุป 	<p>หมายเหตุ : ข้อที่ 1.1 – 1.3 ผู้วิจัย ไม่ได้นำเสนอรูปแบบสารนิเทศ เพราะโครงการดังกล่าวเป็น โครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้น ไปแล้วคงเหลือแต่เพียงการ ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p> <p>รูปแบบเพื่อการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ ได้แก่</p> <p>1. แบบบันทึกการสังเกต จำนวนประชาชนที่เข้ามาเล่น กีฬาและออกกำลังกายในลาน กีฬา</p>

	ผลการใช้บริการลานกีฬาของประชาชนหลังจากดำเนินการแล้วเสร็จทุก 3 เดือน	จากการสังเกตและการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารฯ พบว่า “ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์แต่อย่างใด โดยประธานกรรมการบริหารฯ ให้เหตุผลว่า “ไม่มีผู้รับผิดชอบทางด้านนี้”
--	---	---

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา	
การวางแผนโครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
	<p>3. ติดตามและกำกับดูแลในการบำรุงรักษาอุปกรณ์กลางอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง</p> <p>อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติจริงของ องค์การบริหารส่วนตำบลบานา นั้น ไม่ได้ทำการประเมินโครงการแต่อย่างใด เพราะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้ในแนวทางการประเมินทางด้านวิชาการ - ส่วนใหญ่รับรู้ผลสะท้อนของโครงการจากการพบเห็นด้วยตนเองและการร้องเรียนจากชาว 	<p>เพราะต่างคนต่างมีภาระงานมากมาย”</p> <p>2. แบบฟอร์มการใช้สนามกีฬา องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ยังไม่สามารถเก็บสถิติการใช้สนามกีฬา เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานใดมาขอใช้บริการสนามดังกล่าวในช่วงเวลาการปฏิบัติการวิจัย</p> <p>3. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ก) ในส่วนของตัวชี้วัดที่ 34 กิจกรรมทางกีฬา เพื่อดูสถิติ</p>

	บ้าน	<p>การจัดกิจกรรมกีฬาของตำบล บานา</p> <p>ผลการศึกษา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้ใช้ สารนิเทศดังกล่าวใช้ในการวางแผนโครงการแต่อย่างใด แต่ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการ บริหารฯทุกท่าน รู้จักข้อมูลและเคยเห็นข้อมูล กชช.2ค ในส่วนของระดับการ พัฒนาหมู่บ้านโดยสามารถ อธิบายได้ว่า 3= สูงกว่าเกณฑ์ 2=อยู่ในเกณฑ์ และ 1=ต่ำหรือ ตกเกณฑ์และเอกสารผลการ ประเมินระดับการพัฒนาหมู่บ้าน มีอยู่ในองค์การบริหารส่วน ตำบลบานา</p>
--	------	--

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
2. โครงการรณรงค์		

<p>บ้าน ชุมชน และโรงเรียนปลอดขงลายปี 2541</p> <p>2.1 สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา</p> <p>2.2 สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์</p> <p>2.3 สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ปรากฏสภาพการป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของชุมชนบานาแต่อย่างใด - ไม่ปรากฏสารนิเทศดังกล่าวในตัวโครงการ - สารนิเทศที่ปรากฏ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการดำเนินการ - ระยะเวลา - งบประมาณ 	<p>หมายเหตุ : ข้อที่ 2.1 – 2.3 ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอรูปแบบสารนิเทศเพราะโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วคงเหลือแต่เพียงการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p>
--	--	---

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล
--------------------	---

การวางแผน โครงการ	บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
2.4 สารนิเทศสำหรับ การติดตามและประเมิน ผล	<p>- สารนิเทศที่ใช้ในการประเมิน ผลระบุไว้ในโครงการ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินอัตราการครอบ คลุมของชุมชนและโรงเรียนที่ ร่วมรณรงค์ในเขตพื้นที่ตำบลบา นา 2. ประเมินการได้รับข่าวสาร และการรับรู้ข่าวสารของประชา ชน โดยการสุ่มตัวอย่าง 3. ประเมินผลกระทบต่อการ ป่วยและการตาย จากรายงานเฝ้า ระวังโรค <p>ผลการศึกษาในประเด็นข้าง ต้น พบว่า องค์การบริหารส่วน ตำบลบานา ไม่ได้จัดทำโครง การนี้เอง เป็นเพียงโครงการที่ได้ รับตามนโยบายของกระทรวงสา ธารณสุข โดยที่สถานีนามัย ตำบลบานาร้องขอการรับการ สนับสนุนจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลและภายหลังสิ้นสุด โครงการองค์กรไม่ได้ทำการ ประเมินผลแต่อย่างใด โดยให้</p>	<p>รูปแบบสารนิเทศในขั้นตอนดัง กล่าว มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลระดับวิทยา (506) ของสถานีนามัยตำบลบานา ใน ส่วนของสถิติผู้ป่วยโรคไข้เลือด ออก <p>จากการศึกษา พบว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลบานา ไม่ได้ใช้ สารนิเทศดังกล่าว โดยประชา กรรมากรบริหาร ฯ ให้เหตุผลว่า “โครงการดังกล่าวผู้รับผิดชอบ คือสถานีนามัยตำบลบานา องค์ การบริหารส่วนตำบลเป็นเพียงผู้ ให้การสนับสนุนเท่านั้น จึงไม่จำ เป็นที่จะต้องดำเนินการเองทั้ง หมด” และประชากรรมากร บริหารฯ คาดหวังไว้ว่า “หากมีผู้ มาขอใช้ข้อมูลสถิติการป่วยเป็น โรคไข้เลือดออกดังกล่าว องค์ การบริหารส่วนตำบล บานาสามารถให้บริการสาร นิเทศ นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี”</p>

	เหตุผลว่า เป็นหน้าที่ของสถานี อนามัยตำบลบานา	
--	---	--

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย
<p>3. โครงการก่อสร้าง ถนนคอนกรีตเสริม เหล็กพร้อมคูระบายน้ำ</p> <p>3.1 สารนิเทศ สำหรับการวิเคราะห์ ปัญหา</p> <p>3.2 สารนิเทศ สำหรับการวางวัตถุประสงค์</p>	<p>- ในโครงการระบุไว้ว่า เส้นทาง ถนนนาเกลือ ซอย 19 เกิดการ ชำรุดซึ่งเป็นปัญหาและสร้าง ความเดือดร้อนให้กับประชาชน ที่ใช้เส้นทางดังกล่าวเป็นอย่างมาก</p> <p>- วัตถุประสงค์ระบุไว้ดังนี้</p> <p>1. เพื่อแก้ปัญหาและบรรเทา ความเดือดร้อนของประชาชนผู้ ใช้เส้นทางดังกล่าว</p>	<p>หมายเหตุ : ข้อที่ 3.1 – 3.2 ผู้วิจัย ไม่ได้นำเสนอรูปแบบสารนิเทศ เพราะโครงการดังกล่าวเป็น โครงการที่กำลังดำเนินการคง เหลือแต่เพียงการประเมิน ระหว่างดำเนินการและการ ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p>

	<p>2. เพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในสังคมหมู่บ้าน</p> <p>3. เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปติดต่อราชการกับอำเภอและจังหวัด</p> <p>4. เพื่อใช้เป็นเส้นทางในการนำสินค้าทางด้านการเกษตรออกไปจำหน่ายยังตลาดในตัวเมือง</p>	
--	---	--

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน การวางแผน โครงการ	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
3.3 สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ	- ระบุเป้าหมาย, ระยะเวลาดำเนินการ และงบประมาณไว้ชัดเจน	<p>สารนิเทศเพื่อการประเมินระหว่างดำเนินการเพื่อการติดตามและปรับปรุงการดำเนินงาน โครงการว่าเกิดผลการปฏิบัติงาน ผลกระทบ และผลข้างเคียง ปัญหาและข้อเสนอแนะ สารนิเทศดังกล่าว ได้แก่</p> <p>1. บันทึกการทำงาน/ความคืบ</p>

		<p>หน้าของโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้</p> <p>1.1 บันทึกการควบคุมงานจ้างเหมา เป็นแบบฟอร์มที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานา ใช้ในโครงการที่เป็นการจ้างเหมา เช่น การก่อสร้างถนน คูระบายน้ำ เป็นต้น จากการศึกษา พบว่าองค์กรใช้ประโยชน์จากแบบบันทึกดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ และเป็นฟอร์มสำคัญที่ใช้ควบคุมการดำเนินงาน โครงการ เพื่อทราบความคืบหน้าและปัญหาของโครงการ โดยที่สามารถนำแบบบันทึกดังกล่าวมาพิจารณาปัญหาการดำเนินงาน การต่ออายุ เวลารับ-ส่งงาน และเพื่อประกอบการเบิกจ่ายเงินในโครงการ</p>
--	--	--

ตาราง 14 (ต่อ)

<p>สารนิเทศตามขั้นตอน</p>	<p>การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา</p>
----------------------------------	---

การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
		<p>1.2 รายงานการปฏิบัติงานของผู้รับเหมาเป็นรายวัน เป็นแบบบันทึกประจำวัน แล้วนำมาสรุปเป็นรายสัปดาห์ ลักษณะการใช้ประโยชน์ เช่นเดียวกันกับแบบบันทึกงานควบคุมงานจ้างเหมา</p> <p>หมายเหตุ : แบบบันทึกข้อ 1.1-1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบานา มีอยู่แล้ว</p> <p>2. บันทึกค่าใช้จ่ายโครงการของส่วนการคลัง ประกอบด้วย</p> <p>2.1 ทะเบียนคุมเงินรายจ่ายตามปีงบประมาณ (แบบ สต. 5/ต.) เป็นบัญชีคุมการจ่ายเงินตามโครงการปีงบประมาณ โดยพิจารณาตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ</p> <p>2.2 ข้อบังคับตำบลเรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยในแต่ละปีการรับ-จ่ายต้องทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบและวิธีการที่ได้กำหนด</p>

		ไว้
--	--	-----

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน การวางแผน โครงการ	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา
--------------------	---

การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
<p>4. โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน</p> <p>4.1 สารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหา</p> <p>4.2 สารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์</p> <p>4.3 สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ</p>	<p>- ไม่ปรากฏสารนิเทศสำหรับการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนแต่อย่างใด</p> <p>- ไม่ปรากฏสารนิเทศสำหรับการวางวัตถุประสงค์แต่อย่างใด</p> <p>- สารนิเทศที่ระบุในโครงการได้แก่ วิธีดำเนินการ, งบประมาณ และ ระยะเวลาดำเนินการ</p>	<p>หมายเหตุ : ข้อที่ 4.1 – 4.2 ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอรูปแบบสารนิเทศเพราะโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่กำลังดำเนินการคงเหลือแต่เพียงการประเมินระหว่างดำเนินการและการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p> <p>รูปแบบเพื่อการประเมินระหว่างดำเนินการเพื่อการติดตามและปรับปรุงการดำเนินงานโครงการว่าเกิดผลการปฏิบัติงาน ผลกระทบ ปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างไร</p> <p>หมายเหตุ : ใช้รูปแบบเดียวกันกับโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคูระบายน้ำ และผลการศึกษาก็เช่นเดียวกัน</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

<p>สารนิเทศตามขั้นตอน</p> <p>การวางแผน โครงการ</p>	<p>การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา</p>	
	<p>ก่อนการปฏิบัติการวิจัย</p>	<p>หลังการปฏิบัติการวิจัย</p>
<p>4.4 สารนิเทศ สำหรับการติดตามและ ประเมินผล</p>	<p>- ไม่ได้ระบุไว้ในโครงการ</p>	<p>รูปแบบเพื่อการติดตามและ ประเมินผล เป็นการติดตาม ความก้าวหน้าของโครงการ และ เพื่อให้ทราบว่าโครงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ</p> <p>หมายเหตุ : ใช้รูปแบบเดียวกัน กับโครงการก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมคู ระบายน้ำ ผลการศึกษาที่เช่น เดียวกัน คือ “ไม่มีผู้รับผิดชอบ เพราะต่างคนต่างมีภาระงานมาก มาย”</p>

--	--	--

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน การวางแผน โครงการ	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
5. โครงการ อบต. พบ ประชาชน 5.1 สารนิเทศ สำหรับการวิเคราะห์ ปัญหา	- ไม่ปรากฏสารนิเทศที่เป็น สภาพพื้นที่ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข การ อนามัยของชุมชนแต่อย่างใด	รูปแบบสารนิเทศเพื่อการ วิเคราะห์ปัญหาของชุมชนบานา ได้แก่ 1. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ในส่วนของสภาพทั่ว ไป กลุ่มผลิต รายได้ และการ มีงานทำ กลุ่มสาธารณสุขและ

		<p>การอนามัย</p> <p>ภายหลังการนำเสนอรูปแบบดังกล่าว พบว่า "ไม่มีการปรับปรุงและแก้ไขโครงการแต่อย่างใด แต่คณะกรรมการบริหารทุกท่านรู้จักข้อมูล กชช.2ค ในส่วนของระดับการพัฒนาหมู่บ้าน โดยสามารถอธิบายได้ว่า 3= สูงกว่าเกณฑ์ 2=อยู่ในเกณฑ์ และ 1= ต่ำหรือตกเกณฑ์และเอกสารผลการประเมินระดับการพัฒนาหมู่บ้านมีอยู่ในองค์กร สาเหตุของการไม่ใช้สารนิเทศดังกล่าว ประธานกรรมการบริหารฯ ให้เหตุผลว่า "เนื่องจากผู้ปฏิบัติมีภาระงานมากมาย"</p>
--	--	--

ตาราง 14 (ต่อ)

<p>สารนิเทศตามขั้นตอน</p>	<p>การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา</p>
---------------------------	---

การวางแผน โครงการ	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
<p>5.2 สารนิเทศ สำหรับการวางวัตถุประสงค์</p>	<p>- ไม่ปรากฏวัตถุประสงค์ที่ได้มาจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนแต่อย่างใด</p>	<p>แต่ในช่วงของการนำเสนอรูปแบบดังกล่าว พบว่า องค์กรสามารถให้บริการสารนิเทศดังกล่าวกับบุคคลภายนอกที่มีร้องขอใช้บริการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสารนิเทศเกี่ยวกับจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน และสภาพเศรษฐกิจของชุมชน</p> <p>2. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) หมวดที่ 1 สุขภาพดี (ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดี)</p> <p>ผลการศึกษากายหลังการปฏิบัติการวิจัย พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้นำสารนิเทศจากแหล่งดังกล่าวมาใช้ในการปฏิบัติงาน ประธาน ฯ แสดงแนวความคิดว่า “สารนิเทศดังกล่าวเป็นวิชาการเกินไปสำหรับคณะกรรมการบริหารฯผู้มีการศึกษาอยู่ในระดับแค่ภาคบังคับเท่านั้น”</p> <p>หมายเหตุ : ใช้รูปแบบเดียวกับข้อ 5.1</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

<p>สารนิเทศตามขั้นตอน</p> <p>การวางแผน โครงการ</p>	<p>การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา</p>	
	<p>ก่อนการปฏิบัติการวิจัย</p>	<p>หลังการปฏิบัติการวิจัย</p>
<p>5.3 สารนิเทศสำหรับการดำเนินการ</p>	<p>- ระบุไว้ชัดเจน ได้แก่ เป้าหมาย , ระยะเวลาดำเนินการ และ งบประมาณที่ใช้</p>	<p>รูปแบบที่องค์การบริหารส่วนตำบลบานามีอยู่แล้ว คือ บันทึกการทำงานของโครงการในส่วนของ การคลัง ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทะเบียนคุมเงินรายจ่ายตามงบประมาณ (แบบ สต.5/อต.) เป็นบัญชีคุมการจ่ายเงินโครงการตามปีงบประมาณ 2. ข้อบังคับตำบล เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ซึ่งในแต่ละปีการรับ-จ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลบานา ต้องเป็นไปตามปีงบประมาณ โดยต้องทำเป็นข้อบังคับตามระเบียบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด แบบบันทึกทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวข้างต้นองค์กรใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และเป็น

		แบบฟอร์มสำคัญในการควบคุม การจ่ายเงินงบประมาณ
--	--	---

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน การวางแผน โครงการ	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
5.4 สารนิเทศเพื่อการ ติดตามและประเมินผล	- ไม่ได้ระบุไว้ในโครงการ	รูปแบบเพื่อการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ 1. แบบสอบถามความพึงพอใจ ของประชาชนต่อโครงการ จาก การสังเกต พบว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้นำ ไปใช้ประโยชน์แต่อย่างใด โดย ประธานกรรมการบริหารฯให้ เหตุผลว่า “ไม่มีผู้รับผิดชอบ เพราะต่างคนต่างมีภาระหน้าที่ มากมาย”

--	--	--

ตาราง 14 (ต่อ)

สารนิเทศตามขั้นตอน การวางแผน โครงการ	การใช้สารนิเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์การบริหารส่วนตำบล บานา	
	ก่อนการปฏิบัติการวิจัย	หลังการปฏิบัติการวิจัย
6. โครงการ อบต. เมือง น่ายู่ 6.1 สารนิเทศ สำหรับการวิเคราะห์ ปัญหา	- ไม่ปรากฏสารนิเทศทางด้าน สุขอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน บานาแต่อย่างใด	รูปแบบเพื่อการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาชุมชน ได้แก่ 1. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) ในส่วนของสภาพทั่ว

		<p>ไปของหมู่บ้าน</p> <p>ผลการศึกษา พบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลบานาไม่ได้ปรับปรุงและแก้ไขโครงการแต่อย่างใด โดยให้เหตุผลว่ามีภาระงานมากมาย แต่ในช่วงของการนำเสนอรูปแบบ</p> <p>ดังกล่าว พบว่า องค์กรสามารถให้บริการสารสนเทศดังกล่าวกับบุคคลภายนอกที่มาร้องขอใช้บริการ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน และสภาพเศรษฐกิจของชุมชน</p>
--	--	--

ตาราง 14 (ต่อ)

<p>สารสนเทศตามขั้นตอน</p>	<p>การใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานจริงขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานา</p>	
<p>การวางแผนโครงการ</p>	<p>ก่อนการปฏิบัติการวิจัย</p>	<p>หลังการปฏิบัติการวิจัย</p>

<p>6.2 สารนิเทศ สำหรับการวางวัตถุประสงค์</p>	<p>- ไม่ปรากฏวัตถุประสงค์ที่ได้มาจาก การวิเคราะห์สภาพปัญหา ของชุมชนแต่อย่างใด</p>	<p>หมายเหตุ : ใช้รูปแบบเดียวกับ ข้อ 6.1 และผลการนำเสนอที่เช่น เดียวกัน คือ ไม่มีการปรับปรุง และแก้ไขโครงการแต่อย่างใด</p>
<p>6.3 สารนิเทศ สำหรับการดำเนินการ</p>	<p>- ระบุไว้ชัดเจน ได้แก่ วิธีการ ดำเนินการ, เป้าหมาย, ระยะเวลา ดำเนินการ และงบประมาณ ดำเนินการ</p>	<p>หมายเหตุ : ใช้รูปแบบเดียวกับ ข้อ 5.3 ของโครงการ อบต. พบ ประชาชน และผลการนำเสนอ รูปแบบก็เช่นเดียวกัน คือ ไม่มี การปรับปรุงและแก้ไขโครงการ แต่อย่างใด</p>
<p>6.4 สารนิเทศ สำหรับการติดตามและ ประเมินผล</p>	<p>- ไม่ได้ระบุไว้ในโครงการ</p>	<p>รูปแบบเพื่อการประเมินเมื่อสิ้นสุด โครงการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) กลุ่มสาธารณสุขและ การอนามัย 2. แบบรายงานสภาพการ สุขภาพตำบลหมู่บ้านระดับตำบล (08 รบ. 3 ต.) <p>องค์การบริหารส่วนตำบล นาไม้ได้ใช้สารนิเทศดังกล่าวแต่ อย่างใด โดยประธานกรรมการ บริหารฯ ให้เหตุผลว่า “บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีความรู้ในเรื่อง ดังกล่าว จึงไม่สามารถทำการ ประเมินได้”</p>

โดยสรุป ผลการประเมินการใช้รูปแบบการประสานสารนิเทศดังกล่าวขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลบานา พบว่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์รูปแบบเหล่านั้นในการปฏิบัติงานแต่อย่างใด โดยนาย
นัทร

แวนสะแม ประธานกรรมการบริหารฯ ให้เหตุผลว่า บุคลากรในองค์กรมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก
มาย และสารนิเทศเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นวิชาการมากเกินไปสำหรับคณะกรรมการบริหารฯ ผู้มีการ
ศึกษาระดับภาคบังคับ และจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารฯ เพิ่มเติมในประเด็นของการไม่
ใช้สารนิเทศ

ดังกล่าวในการประเมินโครงการทั้ง 6 โครงการ สามารถสรุปสาเหตุของการไม่ใช้สารนิเทศ ได้ดัง
ต่อไปนี้

1. ขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินโครงการ
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารนิเทศเพื่อการประเมินโครงการ
3. ปัญหาเกี่ยวกับภารกิจประจำ ทำให้ไม่สามารถปลีกตัวมาเข้าร่วมปฏิบัติการวิจัยในชั้น

ตอนของการใช้สารนิเทศเพื่อการประเมินโครงการได้

แต่ในช่วงการปฏิบัติการวิจัยผู้วิจัยสังเกตได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลบานาสามารถ
ให้บริการสารนิเทศในส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานใน กชช.2ค และ จปฐ. แก่บุคคลภายนอกและหน่วย
งานราชการอื่น ๆ ที่มาร้องขอใช้บริการสารนิเทศดังกล่าว

แม้ว่าภายหลังของการนำเสนอรูปแบบสารนิเทศดังกล่าวองค์กรบริหารส่วนตำบลบานา
ไม่สามารถนำสารนิเทศเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนโครงการขององค์กรได้ อย่าง
ไรก็ตามศักยภาพของรูปแบบการประสานสารนิเทศย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสนับสนุนหลายด้านด้วยกัน
แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่เป็นพื้นฐานในการผลักดันให้รูปแบบการประสานนี้สามารถขยายผลไปใช้
ในการปฏิบัติได้อย่างจริงจังและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับความตระหนักถึงความสำคัญ
ของการใช้สารนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์กรบริหารส่วนตำบลบานา อนึ่ง แนวคิด
สำคัญของการใช้สารนิเทศของบุคคล ได้กล่าวไว้ว่า หนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สารนิเทศได้แก่
องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือโครงสร้างการบริหารงาน บรรยากาศของการใช้สารนิเทศ
เพื่อการปฏิบัติงานและรูปแบบของการดำเนินงานหรือลักษณะงานในองค์กร ฉะนั้น หากองค์กร
บริหารส่วนตำบลบานายังคงมีรูปแบบการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก
การประสานสารนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร โดย
เฉพาะกับสถานีอนามัยก็จะไม่เกิดขึ้น

ดังนั้น ด้วยสภาพการณ์ที่บังเกิดขึ้นในลักษณะนี้ อาจเป็นเพราะองค์กรบริหารส่วนตำบล
เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นล่าสุดที่เพิ่งเกิดขึ้นและภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์กรบริหารส่วน
ตำบล กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่เป็นกระทรวงหลักควรร่วมมือกัน

ศึกษาถึงรูปแบบของการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัย รวมทั้งความเชื่อมโยงกับระบบราชการส่วนภูมิภาคระดับอื่น ๆ เพื่อเตรียมรับนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นต่อไป

อนึ่ง ในช่วงแรกนั้นรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานและการใช้สารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกันของทั้งสององค์กร ที่ควรเป็นไปในอนาคต อาจกระทำได้ดังต่อไปนี้

1. สถานีอนามัยควรเน้นบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ สาธารณสุขแก่องค์การบริหารส่วนตำบล
2. บทบาทในการวางแผนและร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่รับผิดชอบร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเพื่อสร้างความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล